

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut Politologických studií

Katedra Politologie

Bakalářská práce

2020

Filip Bojić

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut Politologických studií

Katedra Politologie

**Doněcká a Luhanská lidová republika: úspěšné
budování státu?**

Bakalářská práce

Autor práce: Filip Bojić

Studijní program: Politologie

Vedoucí práce: Mgr. Martin Riegl, Ph.D.

Rok obhajoby: 2020

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne ... 04.12.2019

Filip Bojíc

Bibliografický záznam

BOJÍČ, Filip. *Doněcká a Luhanská lidová republika: úspěšné budování státu?*. Praha, 2020. 38 s. Bakalářská práce práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií. Katedra Politologie. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Martin Riegl, Ph.D.

Rozsah práce: 87 943 znaků

Anotace

V této bakalářské práci se zabývám neuznanými entitami Doněcké a Luhanské lidové republiky. Entity udržely svou existenci přes pět let a ve stávajícím mezinárodním systému tvořeným uznanými státy představují anomálii, jejich zkoumání a adekvátní pojmenování považuji za přínosné. To, jakým způsobem entity nazveme, často ovlivňuje, jak o nich přemýšlíme. Za dobu existence nevznikl konsensus, jaké označení entitám přísluší; zda se jedná o válečné zóny, násilné nestátní aktéry, *de facto state* či jiné označení pro neuznané entity. Ve své práci nejdříve představím definici *de facto state* Scotta Pegga a *puppet state* Bogdana Ivanela. Za užití metodologie Eiki Berga, Ene Kuuska a měřených veličin vnitřní, vnější suverenity zanalyzuji entity a rozhodnu, zda jim přísluší označení *de facto state* anebo *puppet state* s ohledem na významnou roli vnějšího aktéra, Ruskou federaci.

Annotation

In this bachelor thesis, I will focus on the unrecognized entities of Donetsk and Luhansk People's Republic. Both entities have maintained their existence over 5 years, presenting an anomaly in current international system constituted of recognized states therefore I consider their study and proper naming to be of high importance. How we name the entities, influences the way we think of them. There still has not been reached a consensus, whether these entities should be considered warzones, non-state violent actors, *de facto state* or other type of unrecognized entity. Firstly I will present the definition of *de facto state* by Scott Pegg and *puppet state* of Bogdan Ivanel. Using the Eiki Berg's and Ene Kuusk's methodology, I will measure aspects of internal, external sovereignty and decide, whether term *de facto state* or *puppet state* is more suitable, taking into account the significant role of the external actor, the Russian Federation.

Klíčová slova

Stát, de facto stát, loutkový stát, Doněcká lidová republika, Luhanská lidová republika, Rusko

Keywords

State, de facto state, puppet state, Donetsk People's Republic, Luhansk People's Republic, Russia

Title in English

Donetsk and Luhansk People's Republic: successful state-building?

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval Mgr. Martinu Rieglovi, Ph.D. za vedení mé práce, jeho cenné rady, odborný dohled a projevenou trpělivost. Rád bych poděkoval také své rodině a všem blízkým, kteří mě při vytváření práce podpořili, a bez jejichž pomoci by nebylo možné práci dokončit.

Obsah

1	ÚVOD	2
2	STÁT	6
3	NEUZNANÉ ENTITY	9
3.1	DE FACTO STATE	10
3.2	PUPPET STATE	11
4	METODOLOGIE.....	13
5	DONĚCKÁ LIDOVÁ REPUBLIKA	16
5.1	SYMBOLICKÉ ATRIBUTY	16
5.2	VLÁDA	17
5.3	PENĚŽNÍ SYSTÉM.....	20
5.4	TERITORIÁLNÍ INTEGRITA.....	22
5.5	STÁLÁ POPULACE	24
5.6	SCHOPNOST JEDNAT JAKO AKTÉR	25
5.7	BEZPEČNOSTNÍ STRUKTURY	25
5.8	DIPLOMATICKÉ VZTAHY A ČLENSTVÍ V MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍCH	28
6	LUHANSKÁ LIDOVÁ REPUBLIKA.....	30
6.1	SYMBOLICKÉ ATRIBUTY	30
6.2	VLÁDA	30
6.3	PENĚŽNÍ SYSTÉM.....	32
6.4	TERITORIÁLNÍ INTEGRITA.....	33
6.5	STÁLÁ POPULACE	34
6.6	SCHOPNOST JEDNAT JAKO AKTÉR	34
6.7	BEZPEČNOSTNÍ STRUKTURY	35
6.8	DIPLOMATICKÉ VZTAHY A ČLENSTVÍ V MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍCH	37
7	ZÁVĚR.....	39
8	SUMMARY	41
9	POUŽITÁ LITERATURA	43
10	TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	54
11	SEZNAM PŘÍLOH	56

1 Úvod

Vnitropolitický vývoj na Ukrajině na přelomu let 2013 a 2014, uspořádání mezinárodně neuznaných referend na Krymu, v Sevastopolu, Doněcku a Luhansku, ilegální začlenění prvních dvou teritorií do Ruské federace a vyhlášení nezávislosti Doněcké a Luhanské lidové republiky znovu podnítily nejen politické a právní diskuse o vztahu mezi principy územní celistvosti a práva na sebeurčení, ale i akademickou diskusi o definici a klasifikaci entit vzniknuvších v důsledku nekonsensuální politické fragmentace. U klasifikace entit se v případě Doněcké a Luhanské lidové republiky lze setkat například s označením *de facto state* (A. Florea, 2014), VNŠA (*violent non-state actors*) neboli násilní nestátní aktéři (R. Killroy, 2018), *quasi-state* (S. Goda, 2016).

V listopadu 2013 odmítl tehdejší prezident Viktor Janukovyč podepsat asociační dohodu s EU, rozhodnutí vyvolalo vlnu odporu a následující měsíce byly doprovázeny protesty napříč regiony, v Kyjevě se shromáždilo na 100 000 lidí, požadovalo odstoupení prezidenta a podporovalo ideje tzv. Euromajdanu, zatímco obyvatelé východní a jižní části země se postavili proti změně vlády i podepsání asociační dohody. Viktor Janukovyč odstoupil 22. února 2014 a na jeho místo byl parlamentem zvolen prozatímní prezident Oleksandr Turčynov (Faundes, 2016, s. 144-145). Napětí mezi různě orientovanými skupinami obyvatelstva ohledně politického směřování země rostlo, k čemuž dále přispělo i rozhodnutí ukrajinského parlamentu, který 23. února prohlásil za neplatný zákon o základech státní jazykové politiky zajišťující ruskému jazyku úřední status a jeho ochranu. I přes to, že prezident Turčynov zákon nepodepsal, samotné rozhodnutí sněmovny zrušit tuto normu, vyvolalo odpor mezi rusky mluvící populací (Kofman et al, 2017, s. 20).

Na Krymu byly následně 26. února proruskými silami obsazeny hlavní vládní budovy. Již 6. března schválil krymský parlament rezoluci o připojení poloostrova k Ruské federaci a o uspořádání referenda o odtržení od Ukrajiny (Faundes, 2016, s. 146-147). Na základě výsledku referenda z 16. března ratifikovala Státní дума 20. března a Rada federace 21. března ústavní zákon N 6-FKZ, na jehož základě se Krymská republika stala součástí Ruské federace (Gosudarsvennaya Duma, 2014). Svůj nesouhlas se statutem Krymu deklarovala OSN v rezoluci Valného Shromáždění č. 68/262 (2014), ve které zdůrazňuje teritoriální integritu Ukrajiny a neplatnost referenda, kterým Krym legitimizoval své vyhlášení nezávislosti a následné připojení k Ruské federaci.

Po krymské anexi se začaly objevovat požadavky nezávislosti i na Donbase¹. V Doněcku byla 7. dubna 2014 vyhlášena Deklarace o suverenitě Doněcké lidové republiky a následně 11. května uspořádáno referendum, ve kterém se 89,7% hlasujících vyslovilo pro podporu suverenity DLR (DNR, 2018). Ve stejný den se konalo referendum i v Luhanské oblasti, kde v referendu podpořilo prohlášení Luhanské lidové republiky 96,2% hlasujících (LNR, 2018). Toto jsou oficiální výsledky vyhlášené místními institucemi, ovšem jak průběh referenda, tak samotné výsledky nejsou uznávány Ukrajinou ani zbytkem mezinárodního společenství a jsou považovány za nelegitimní². Pochybnosti ohledně průběhu, legitimacy referenda vznikly v důsledku nepřítomnosti mezinárodních pozorovatelů (OSW, Ivaňski et al., 2014).

Doněcká a Luhanská lidová republika oslaví 11. května šestý rok od konání referend, na jejichž základě legitimizují své právo na nezávislou existenci a nárok na mezinárodní uznání. Dění na Ukrajině z roku 2013 a 2014 zpočátku rezonovalo jak v mediálním, tak akademickém prostředí, ovšem obecně si lze všimnout mírného poklesu v pozornosti vůči konfliktu, se kterým je spojen i vznik těchto entit. Jistý pokrok v jednání a řešení konfliktu na jihovýchodě Ukrajiny lze spatřit ve spojitosti s nově zvoleným ukrajinským prezidentem Volodymyrem Zelenským, který se k tématu musel vyjádřit jak během prezidentské kampaně, tak po nastoupení do úřadu. V září 2019 proběhla výměna zajatců mezi bojujícími stranami vyvolávající podporu ze strany mezinárodního společenství. O měsíc později oznámil ukrajinský prezident přijetí tzv. Steinmeirova plánu, dle kterého se mají z kontaktní linie stáhnout bojové jednotky a na území zajistit organizace lokálních voleb dle ukrajinské legislativy za přítomnosti evropských pozorovatelů. Zároveň se před i po volbách přiznává zvláštní samosprávný status povstaleckých zón, což je důvodem umírněného optimismu ve spojitosti s plánem; jak konkrétní podoba místních voleb, tak

¹ Dle ústavy DLR je území administrativně rozděleno na 16 měst (Doněck, Debalceve, Dokučajivsk, Horlivka, Jenakijeve, Ždanivka, Ilovajsk, Chrestivka, Makijivka, Snižne, Čištakove, Charcyzk, Šachtarsk, Jasynuvata, Zuhres, Vuhlehorsk) a 4 rajony - Amvrosijevský, Novoazovský, Starobeševský, Telmanovský (Vvedenskaya, 2018, s. 7). Dle sčítání lidu v roce 2018 žije na území 2 299 385 obyvatel.

Území LLR je administrativně děleno na 11 měst (Luhansk, Alčevsk, Antracyt, Holubivka, Sorokyne, Chrustalnyj, Pervomajsk, Roveňky, Dovžansk, Kadijivka, Brjanka) a 6 rajonů – Slovjanosersbký, Lutuhynský, Perevalský, Antracytský, Dovžanský a Sorokynský (LLR, 2018). Oficiální výsledky z dubna 2018 představené místními autoritami uvádějí, že na území žije 1 469 002 obyvatel (LPR, 2018).

² Ruská vláda svým vyjádřením a výzvou k respektování rozhodnutí místních obyvatel *de facto* uznala výsledky separatistických referend (OSW, Ivaňski et al., 2014).

samosprávného statusu se může v Kyjevě, Moskvě a u představitelů samozvaných republik výrazně lišit (Semchuk, 2019).

Navzdory výraznému akademickému zájmu o různé aspekty spojené s teritoriálními konflikty v post-sovětském prostoru (Podněsterská moldavská republika, Náhorně-karabašská republika, Republika Abcházie, Republika Jižní Osetie³) – procesy state-building a nation-building, jejich legitimizační strategie spojené se snahou zajistit vnější legitimitu, vnitropolitický vývoj, včetně vnímání jejich legitimacy u vlastní populace (J. O'Loughlin, et al., 2015), závislost na externí podpoře (S. Comai, 2018), stojí Doněcká a Luhanská lidová republika stranou širšího akademického zájmu. Z toho důvodu jsem se rozhodl zaměřit na analýzu vnitropolitického fungování těchto entit (s využitím metodologie E.Berga⁴) a na základě empirického měření vnitřní, vnější suverenity tyto entity klasifikovat. S ohledem na roli vnějšího aktéra (Ruská federace), který hraje roli *patron state* (N. Caspersen, 2012; F. Smolnik, 2016) garantujícího de facto nezávislou existenci obou republik, usiluji o empirickou analýzu jejich faktického fungování a zodpovězení otázky, zda je možné je klasifikovat spíše jako *de facto state* (S. Pegg, 1998) anebo *puppet state* (B. Ivanel, 2016).⁵ Analýzou jednotlivých atributů vnitřní, vnější suverenity lze narazit na potenciální sféry vlivu, ve kterých se vnější aktér angažuje na daných územích.

V akademické literatuře není jasný konsensus ohledně toho, zda se jedná o *de facto states*, *warzones* anebo VNSA (*violent non-state actors*). Například A. Ünver řadí Doněckou a Luhanskou lidovou republiku do kategorie VNSA neboli násilných nestátních aktérů. Dle něj se vedení skupin snaží zpochybnit moc, legitimitu státu a jejich území se stává šedou zónou, nepřístupnou formálním bezpečnostním složkám (armádě,

³ Dále jen Podněstří, Náhorní-Karabach, Abcházie, Jižní Osetie.

⁴ BERG, Eiki a Ene KUUSK, 2010. What makes sovereignty a relative concept? Empirical approaches to international society. *Political Geography*. Vol. 29, no. 1. Autoři se v článku zabývají empirickým měřením suverenity u entit na základě proměnných, jež jsou spojeny s vnitřní suverenitou (symbolické atributy, vláda, peněžní systém, teritoriální integrita, stálá populace) a vnější suverenitou (schopnost entity jednat jako nezávislý aktér, bezpečnostní struktury, diplomatické vztahy a členství v mezinárodních organizacích).

⁵ Hlavním rozdílem mezi *de facto state* a *puppet state* je míra nezávislosti. Zatímco *de facto state* se snaží dosáhnout mezinárodního uznání, je produktem domácího obyvatelstva, jehož vedení je schopné zajistit služby pro obyvatele žijící na daném území, *puppet state* je považován v podstatě za tzv. skrytou okupaci (*covert occupation*), kdy je secesionistická entita vytvořena uvnitř cizího státu a etablována vojenským konfliktem, ovšem kontrola sponzorského státu dosahuje na vojenskou, ekonomickou, politickou úroveň takové úrovně, že lze v podstatě hovořit o anexi daného území.

inteligenci, policii). Postupně se snaží napodobit instituce a administrativu státu, které jsou třeba ke každodenní správě území jako např. zajištění bezpečnosti, infrastruktury, prosazování práva, výběr daní, ovšem nejsou toho schopny (Ünver, 2017, s. 46-49). Vzhledem k rychlému kolapsu autority nebylo nové vedení připraveno na skutečnou administrativu. S konfliktem je spojen i odchod vysokého počtu obyvatel⁶ s potřebným know-how, škody na infrastruktuře, ekonomická izolace v důsledku sankcí, jejichž výsledkem je neschopnost zajištění základních potřeb a v podstatě nekonečný stav nouze, který je vymáhán, udržován nepřípravenými a nedostatečně efektivními nestátními aktéry neschopnými nabídnout něco jiného než zamrzlý konflikt (Ünver, 2017, s. 65-66). Dle A. Ünvera je tedy otázkou, zda budou skupiny schopny nějakým způsobem kontrolovat, efektivně spravovat oblasti a udrží tím svou existenci anebo budou časem inkorporovány zpět do mateřského státu.

Práce je členěna do sedmi kapitol. Po úvodu se v druhé kapitole budu věnovat konceptualizaci základních pojmů (suverénního státu), kterou považuji za nezbytnou vzhledem k tomu, že v práci analyzované entity představují deviantní formu státu. Z důvodu odlišení zkoumaných entit v práci se přikláním k názoru, že nezávislost je jedním z důležitých prvků státnosti, a proto v této části představím také formální a skutečnou nezávislost J. Crawforda. Se vznikem entit je spojena také otázka mezinárodního uznání (vnější suverenity), po jehož získání se subjekt stává plnohodnotným aktérem mezinárodního společenství. S touto otázkou souvisí také debata konstitutivní a deklaratorní teorie, o které se zmíním. V této kapitole vycházím z textu M.I. Glassnera a H. J. de Blije, Visoka et. al, G. Kreijena, Montevidejské úmluvy o právech a povinnostech z roku 1933 a dalších textů.

Ve třetí kapitole se budu věnovat anomálním politickým jednotkám z pohledu mezinárodního práva. V literatuře jsou neuznané entity definovány například jako *unrecognized state* (N. Caspersen, 2012), *quasi-state* (P. Kolstø, 2006), ovšem pro práci je důležitá definice *de facto state* (S. Pegg) a *puppet state* (B. Ivanel) vzhledem k tomu, že cílem je zjistit, které z těchto dvou označení entitám více přísluší. Zatímco *de facto state* se snaží dosáhnout mezinárodního uznání, je produktem domácího obyvatelstva, jehož vedení je schopné zajistit služby pro obyvatele žijící na daném území, *puppet state* je považován v podstatě za tzv. skrytou okupaci (*covert occupation*), kdy je

⁶ Od počátku konfliktu v roce 2014 opustilo území Doněcké a Luhanské oblasti přibližně 1.5 milionu obyvatel (Solodova, 2018).

secesionistická entita vytvořena uvnitř cizího státu a etablována vojenským konfliktem, ovšem kontrola vnějšího aktéra (*sponsor state*) dosahuje na vojenské, ekonomické, politické úrovni takové míry, že lze hovořit o anexi daného území.

Čtvrtá kapitola je věnována metodologii, kde představím metodu E. Berga, E. Kuuska a jejich empirické měření konkrétních atributů vnitřní a vnější suverenity, po kterém se přesunu k samotnému měření Doněcké a Luhanské lidové republiky, jimž bude každé zvlášť věnována jedna kapitola a v závěru shrnu výsledky měření.

Vzhledem k tomu, že i přes odpor mezinárodního společenství existují samostatně vyhlášené republiky již přes pět let, cílem práce je zjistit, jak udržely svou existenci a na základě analýzy rozhodnout, zda fungováním odpovídají *de facto state* anebo *puppet state*. V některých oblastech bylo obtížné dohledat dokumenty zobrazující například konkrétní data ohledně financování entit, počet vojáků na území, průběh rozhodovacích procesů. Místní autority nezveřejňují všechny dokumenty, jednání probíhají za zavřenými dveřmi a v důsledku absence mezinárodních pozorovatelů nejsou dostupné další zdroje. Z toho důvodu nelze opovrhovat méně seriózními zdroji, pokud jsou v práci citovány, zapadají do celkového rámce a jsou logicky propojené. Analýzu entit považuji za důležitou vzhledem k tomu, že na obou stranách kontaktní linie Donbasu a Ukrajiny stále dochází k ozbrojeným střetům ohrožující a ovlivňující každodenní život obyvatel.

2 Stát

Za klasickou definici státu bývá považována definice Maxe Webera, která zní: „Stát je lidské společenství, které (úspěšně) vykonává monopol legitimního užití fyzické moci uvnitř daného území.“ (Weber, 1969, s. 158) Tato definice v sobě obsahuje tři konstitutivní prvky státu: území, obyvatelstvo a veřejnou (státní) moc, která se na daném území vyskytuje (Romancov, 2002, s. 420).

Jiné politickogeografické vymezení můžeme najít u Martina I. Glassnera, H. J. de Blije, kteří rozlišují geografické (území, obyvatelstvo, oběhový systém, ekonomika, administrativní systém) a politické (vnitřní suverenity, mezinárodní uznání) atributy státu. Geografické atributy státu nemusí být splněny v plné míře, pokud např. dojde v některé fázi k ekonomickému kolapsu, teritoriálním sporům, tak entita neztrácí status státu. Podmínky ekonomiky, administrativy a oběhového systému nejsou zpravidla definičními charakteristikami, ovšem vypovídají o efektivním fungování vlády. Pro určování statusu

konkrétní entity jsou dle Glassnera důležité politické atributy státu, zejména mezinárodní uznání, které je rozhodující při posuzování toho, zda je určité území státem či ne (Glassner, Blij de, 1988, s. 37-39).

Důležitou je Úmluva z Montevidea o právech a povinnostech států z roku 1933, jejíž definiční body jsou v některých případech používány jako definice státu kladoucí důraz na efektivitu státu (Riegl, 2010, s. 66). Úmluva stanovuje z pohledu mezinárodního práva následující charakteristiky:

- Trvalá populace: Pokud má být prováděna na území vláda, tak je v podstatě samozřejmostí také populace, jejíž minimální počet není přesně stanovený.
- Definované území: K existenci státu je třeba jistého území, nad kterým vláda vykonává svou moc. Velikost znovu není přímo určena a teritoriální spory nebránily vzniku ani kontinuitě existence států.
- Vláda: Požadavek vlády odkrývá vnitřní i vnější aspekty státu. Stát musí mít vládu, politickou organizaci, jenž reguluje chování svých občanů pomocí pravidel, která jsou uznávána. Zároveň mezinárodní společenství hledá zodpovědného partnera, se kterým může jednat. Vláda je tudíž třeba i z důvodu jednání na mezinárodní úrovni, umožňuje státům mít práva a vstupovat do vztahů s dalšími státy.
- Schopnost vstupovat do vztahu s ostatními státy: Možnost a schopnost vstupovat do vztahů s ostatními samozřejmě záleží na přístupu států, nejvíce na samotném uznání entity (Montevidejská úmluva, 1933).

Za suverénní stát budu ve své práci považovat entitu splňující následující charakteristiky:

- Teritorium
- Obyvatelstvo
- Vnitřní suverenita/nezávislost (efektivní a konstitučně nezávislá vláda)
- Vnější suverenita/mezinárodní uznání: Mezinárodně uznaná nezávislost (Riegl, 2013, s. 18).

U posledních dvou bodů bych rád upřesnil důvod jejich důležitosti. U nezávislosti se jedná o exkluzivní kompetenci státu vládnout na svém území, aniž by nad sebou měl jinou autoritu než mezinárodní právo. To zajišťuje jak ochranu existujícího státu proti invazi, anexi, tak garantuje i nadále existenci státu i přes jeho narušení či nedostatek efektivity. Stejně tak musí nově vzniklý stát prokázat způsobilost fungovat samostatně a

nezávisle na státu, od kterého se odtrhl, než bude doopravdy považován za stát. V samotném fungování státu je důležité odlišit formální a skutečnou nezávislost a případy neodpovídající tomuto stavu (Crawford, 2011, s. 62-66).

O formální nezávislosti můžeme hovořit v případě státu, kde je výkon státních kompetencí delegován na jiné orgány zajišťující vnitřní, vnější politiku. Tuto pravomoc mají na základě ústavy či bilaterálních, multilaterálních smluv, s čímž souvisí i situace nevyhýbající se formální nezávislosti jako např. povinnosti vzniklé z uzavřených smluv, členství v mezinárodních organizacích či společných orgánech, poskytnutí vojenské základny na svém území či teritoriální koncese, pokud dojde k omezení na základě souhlasu dotčeného státu. Tam, kde můžeme hovořit o formální nezávislosti, je také důležité odlišit skutečnou nezávislost neboli doopravdy míru nezávislosti a minimální stupeň vládních autorit státu nezbytný k tomu, aby mohl stát být považován za nezávislý. Tato nezávislost je relativní (Crawford, 2011, s. 67-72).

O skutečné nezávislosti nelze hovořit v situaci, že stát vznikne ilegálně neboli v nesouladu se základními pravidly mezinárodního práva či ve chvíli, kdy entita vznikne v podmínkách vnější okupace (například Mandžukuo; *puppet state*, jež byl vyhlášen v roce 1932 a zůstal pod japonským patronátem do roku 1945) a zároveň, což je důležité pro tuto práci, kdy vnější aktér významně zasahuje do vnitřních záležitostí státu. Entita sice disponuje formálními znaky nezávislosti, ovšem je subjektem zahraniční dominance a kontroly, a proto ji nelze brát jako nezávislou. S tím souvisí i termín *puppet state*, jehož vznik je ilegální a v důsledku absence mezinárodního uznání se jeho kapacity na mezinárodní úrovni stávají minimální. Předpokladem je, že charakter entit a jejich vznik je spojen s násilnou okupací následující po ilegální intervenci či užití síly. V důležitých otázkách vnitropolitického fungování je entita podřízena zahraničním představám či přímé kontrole – na hlavních pozicích jsou dosazeni jednotlivci dominantního státu či podřízení místní, jejichž jednání odpovídá vnějším představám, a proto je bráno za neplatné (Crawford, 2011, s. 74-81). Jak píše Crawford: „Formální a skutečná nezávislost jsou silně propojeny, ovšem jejich vztah je komplexní. Tam, kde formální a skutečná nezávislost koexistují, není problém. Na druhou stranu tam, kde formální nezávislost kryje absenci jakékoliv skutečné nezávislosti, by neměla entita být brána za nezávislou v otázce státnosti.“ (Crawford, 2011, s. 88)

Otázka uznání je v praxi kontroverzní vzhledem k tomu, jakým způsobem může ovlivnit normativní a právní řád, vztahy mezi státy, aliencemi a v důsledku toho stále

panuje rozpor, které skupiny a za jakých podmínek mají právo klást nárok na nezávislou státnost. Akademická debata se zabývá různými aspekty uznání: mezinárodněprávní; vliv mocností na zprostředkování uznání; zda akt uznání přispívá k zajištění míru, spravedlnosti, bezpečnosti či podporuje globální nepokoje, vnitrostátní konflikty i řadou dalších otázek, které jsou s uznáním spojeny a reflektují komplexitu, kterou v konečném důsledku přináší (Visoka et al., 2020, s. 2-3), včetně deklaratorní a konstitutivní teorie.

Deklaratorní teorie předpokládá, že stát může dokázat svou existenci efektivní vládou nad územím a obyvatelstvem. Samotné uznání je chápáno jako čistě politický akt, kterým je uznán faktický stav na daném území. Dle konstitutivní teorie stát nemůže existovat, pokud není uznán ostatními státy. Splnění určitých faktických kritérií samo o sobě nestačí, akt uznání v sobě nese legální efekt pro samotný vznik státu a stává se jedním z konstitutivních elementů státnosti (Kreijen, 2004, s. 15-16). Deklaratorní teorie v podstatě odpovídá Úmluvě z Montevidea, která klade důraz na efektivnost státu. Tohoto pojetí se často dovolávají a využívají mezinárodně neuznané secesionistické entity jako např. Somaliland, Podněstří, Jižní Osetie, Taiwan, když obhajují svůj nárok na členství mezi suverénními státy a zdůrazňují efektivitu svých vybudovaných institucí (Riegl, 2013, s. 33).

Mezinárodně uznávané státy se odlišují od neuznaných entit svým členstvím v mezinárodním společenství, ze kterého mohou plnoprávně těžit jak na domácí, tak mezinárodní úrovni. Jackson nazývá toto společenství exkluzivním politickým klubem, jehož součástí je vždy méně členů než zájemců. Vzhledem k principu a důrazu na teritoriální integritu jednotek v systému a výhod, které ze svého členství těží, nechce v podstatě žádný stát přijít o svůj status či část území (Jackson, 1999, s. 444). To je jeden z důvodů, proč mezinárodně neuznané entity těžko získávají podporu ostatních států.

3 Neuznané entity

Absence mezinárodního uznání má zásadní bezpečnostně-politické implikace pro schopnost entity ekonomicky a politicky těžit ze současného režimu negativní suverenity a mezinárodních norem⁷. Desítky let probíhající debata o terminologii neuznaných entit,

⁷ „Posunem mezinárodního prostředí k nesoutěživému systému a režimu negativní suverenity po roce 1945 přestal být kladen důraz na efektivitu státu, naopak politická charakteristika státu – mezinárodní uznání se fakticky stalo rozhodujícím kritériem při určení, zda je konkrétní entita plně suverénním státem.“ (Riegl, 2010, s. 66)

na kterou poukazuje S. Pegg (2017), přinesla značnou diverzitu termínů. Lze se setkat například s označením *unrecognized state* (Caspersen, 2012), *state-within-state* (Spears, 2004), *quasi-state* (Kolstø, 2006), *de facto state* (Pegg, 1998). Pegg (2017) uvádí, že téměř dvacet let studia *de facto state* přineslo smíšené výsledky. Na jednu stranu lze vidět velký pokrok v pochopení faktorů týkajících se vzniku, rozvoje, vlivu těchto entit na domácí i mezinárodní úrovni. Na druhou stranu celé studium je doprovázeno značnými komplikacemi, jehož součástí je i absence terminologického konsensu ohledně toho, jak tyto entity správně definovat, nazývat.

V této části se budu věnovat tomu, jakým způsobem konceptualizovali autoři entity bez mezinárodního uznání. Nejdříve představím *de facto state* dle Scotta Pegga a následně zmíním autory Lynche, Kinga, jejichž definice *de facto state* se mírně liší a zároveň rozvíjí studovaný fenomén. Dále se budu věnovat *puppet state* B. Ivanela. Cílem je představení konceptů, které budou v práci aplikovány a jsou ve spojitosti s neuznanými entitami používány.

3.1 De facto state

Scott Pegg definoval *de facto state* v roce 1998 ve své práci *International Society and the De facto state*. Pegg se snažil odlišit *de facto states* (příklad Severního Kypru, Tamilského Ílámu, Somalilandu) od ostatních nesuverénních entit. Proto, abychom mohli entitu považovat za *de facto state*, musí splnit několik charakteristik. Na území musí být organizované politické vedení, které se dostalo k moci skrze jistou úroveň vlastních, domácích schopností a zároveň je schopné zajistit služby pro obyvatelstvo žijící na definovaném území. *De facto state* vnímá sebe sama schopným navazovat a vstupovat do vztahů s ostatními státy, snaží se dosáhnout mezinárodního uznání, ovšem toto přesvědčení není sdíleno ostatními členy mezinárodního společenství a entita zůstává neuznána (Pegg, 1998, s. 26-27). V tomto neuznaném stavu přetrvává značné časové období – sám autor zmiňuje, že například jeden měsíc je moc krátká doba, jeden rok se zdá nezbytným, ovšem rozmezí dvou let je stanoveno jako hranice, které je třeba dosáhnout (Pegg, 1998, s. 32). Odlišujícím znakem je tedy mezinárodní uznání, které se entitám na rozdíl od suverénních států, nedostalo.

D. Lynch ve své práci v podstatě rozpracovává definici S. Pegga a rozděluje empirické a legální aspekty státnosti. Vzhledem k tomu, že *de facto state* není uznán mezinárodním společenstvím, nedisponuje dle mezinárodního práva nárokem spravovat

dané území, což neznamená, že nemůže mít empiricky definovaný nárok na státnost. Entity se často odvolávají na Montevidejskou úmluvu, dle které jsou definičními znaky státu trvalá populace, definované území, vláda a kapacita vstupovat do vztahů s ostatními státy - *de facto state* v podstatě splňuje první tři a argumentuje, že je schopen dosáhnout čtvrtého (Lynch, 2002, s. 834-835).

Charles King (2001) ve své analýze neuznaných entit v postsovětském prostoru (Jižní Osetie, Abcházie, Náhorní Karabach, Podněstří) používá několik výrazů – v názvu práce se objevuje termín neuznané státy, ovšem dále zmiňuje také kvazistát (s. 528) a výraz *statelike entity*, kterým se podařilo vytvořit *de facto state*. Všechny použité výrazy se vztahují na entity odpovídající Montevidejské úmluvě, ovšem i přes jistou úspěšnost ve státním a institucionálním budování popisuje King *de facto states* takto: „Euroasijské *de facto* státy jsou informační černou dírou... Představují hlavní politický problém pro uznané státy, jehož území obývají a staly se kanálem pro distribuci a pašování drog, zbraní, dokonce lidí přes Euroasii do Evropy a dále.“ (King, 2001, s. 550)

3.2 Puppet state

Vzhledem k mezinárodnímu humanitárnímu právu a mezinárodnímu právu obecně, na jehož základě je anexe či okupace ilegálním činem a delegitimizována na politické úrovni, zmiňuje B. Ivanel tzv. skrytou okupaci (*covert occupation*). Vytvářením secesionistických entit uvnitř cizího státu vznikají *puppet states* (loutkové státy), které jsou etablovány v důsledku vojenského konfliktu, ovšem kontrola vnějšího aktéra, *sponsor state*, je na vojenské, ekonomické, politické úrovni vysoká, čímž v podstatě dochází k anexi daného území. *Puppet state* představuje způsob beztržné okupace – bez politických ztrát, povinností, které by za normálních podmínek zajistilo mezinárodní humanitární právo. Nejasný status regionů staví entity mimo kontrolu, implementaci mezinárodního práva, ochranu lidských práv a stávají se v podstatě černou dírou, kde vzniká prostor pro pašování, prodej zbraní a další ilegální činnosti (Ivanel, 2016, s. 43-45).

Neuznanost entit by mohla vést k zařazení do kategorie *de facto state*, ovšem od těch se odlišují několika faktory – nedostatkem nezávislosti, silnou vnější podporou a zajištěním existence, která je fundamentálně závislá na podpoře jiného státu neboli *sponsor state* (Ivanel, 2016, s. 46).

Existují čtyři kritéria, která definují *puppet state* anebo je odlišují od *de facto state*:

- *Puppet state* není samostatně udržitelný: existence je zajištěna vnějším aktérem, *sponsor state*, buď ekonomicky, vojensky, politicky anebo na všech úrovních. Instituce dramaticky závisí na ekonomické či vojenské nebo obou asistencích jiného státu.

- *Sponsor state* kontroluje zcela anebo zčásti politiku *puppet state*. Politická rozhodnutí jsou většinou poslána *puppet state*. V lepším scénáři se oba aktéři spolupodílí na politickém rozhodování a *puppet state* jedná jako část *sponsor state* nebo autonomní region. To neznamena, že nedisponuje jistou mírou autonomie nebo se nesnaží vyvinout vlastní vliv, ovšem nikdy nedosáhne takové míry, aby byl schopný zmařit vnější kontrolu.

- Společenství států neuznává jejich existenci. Nikdy nedosahují takové podpory/uznání států, které by jim umožnilo fungovat v mezinárodním prostředí, získat členství v mezinárodních organizacích či podepisovat mezinárodní dohody. Takový stát tedy konsoliduje větší závislost na svém sponzorovi. *Puppet states* jsou:

1. úplně neuznány jako v případě Podněstří či Náhorního-Karabachu

2. uznány pouze *sponsor state* jako v případě Severního Kypru

3. uznány *sponsor state* a dalšími zeměmi se silnými politickými vazbami na *sponsor state* jako je případ Jižní Osetie a Abcházie.

- Existence *puppet state* je zamýšlena tak, aby byla kvazi-permanentní. Cílem na rozdíl od *de facto state* není nezávislost, ale spíše integrace se *sponsor state*. Vzhledem k tomu, že integrace nelze dosáhnout, se stává udržování statu quo hlavním cílem a představuje tedy formu de facto anexe. Důležitý je fakt, že cílem vzniku zůstává dostat území pod kontrolu sponzora, a ne případná nezávislost (Ivanel, 2016, s. 47-48).

Na základě těchto kritérií dle Ivanela lze konstatovat, že *puppet state* není v podstatě nic jiného než forma okupace, anexe a zároveň způsob, jak obcházet mezinárodní právo, které tyto postupy považuje za ilegální.

4 Metodologie

Suverenita dle E. Berga, E. Kuuska je empiricky měřena pomocí proměnných, které jsou spojeny s vnitřní a vnější suverenitou jednotlivých entit. Vnitřní suverenita je konceptualizována několika proměnnými. Konkrétně se jedná o symbolické atributy (vlajka, národní svátek, hlavní město), vládu (hlavu státu, autonomní vládu, ústavu), peněžní systém, teritoriální integritu a stálou populaci. U vnější suverenity je pozornost soustředěna na schopnost entity jednat jako nezávislý aktér, bezpečnostní struktury, diplomatické vztahy a členství v mezinárodních organizacích (Berg, Kuusk, 2010, s. 42).

U prvních dvou proměnných vnitřní suverenity je škála rozdělena mezi tři podhodnoty (viz tabulka č.1, které v plném zastoupení dosahují 0,7 bodu a polovičním 0,3 bodu). Jinak jsou všechny hodnoty měřeny na škále od 0-2 - stupňují se o 0,5 dle míry zastoupení dané veličiny:

- 0 představuje absenci dané veličiny
- 0,5 jistá přítomnost proměnné, ovšem nedostatečná
- 1 je medián
- 1,5 znamená, že proměnná je víceméně přítomna
- 2 představuje maximum dané veličiny

Pro efektivnější počítání a následné porovnání je na konci celkový výsledek v případě vnitřní suverenity dělen dvěma (10/2) a vnější suverenity 1,6 (8/1,6). Je to z toho důvodu, aby se mohly měřené politické entity zařadit na škále od 0-5 - viz tabulka č. 2 (Berg, Kuusk, 2010, s. 43).

Jednotlivé segmenty se odlišují mírou vnitřní, vnější suverenity a jsou v nich umístěny změřené politické entity, které zobrazují:

- Závislá území
- Autonomní regiony
- Vlády v exilu
- De facto státy
- De jure státy

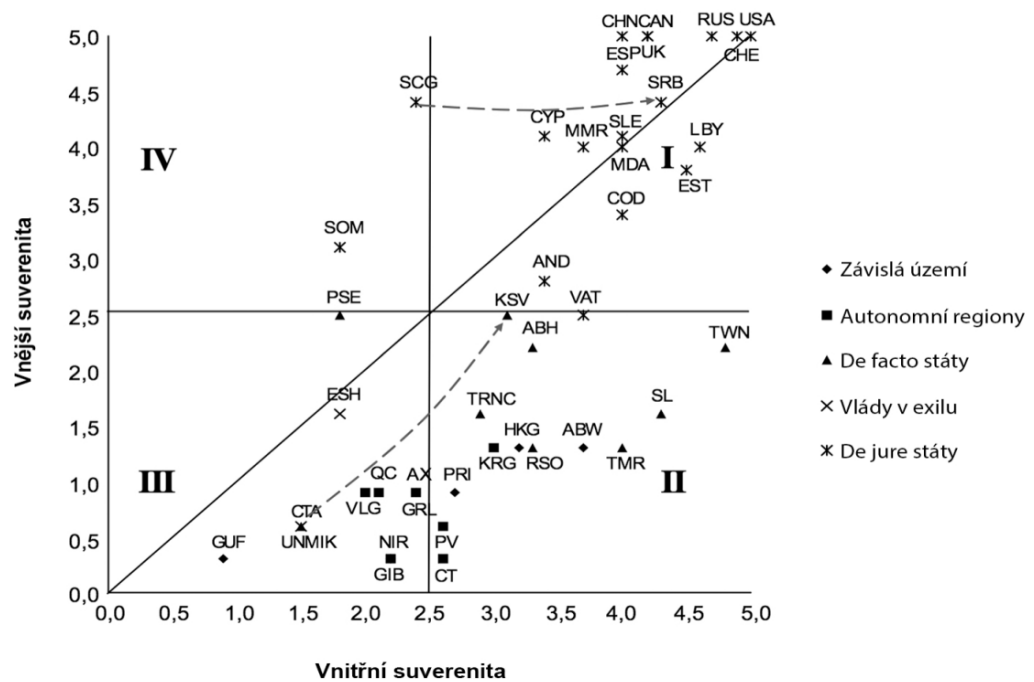
Tabulka č. 1, Metodologie

<u>Vnitřní suverenita</u>	<u>Vnější suverenita</u>
Symbolické atributy: vlajka, státní svátek, hlavní město (každá proměnná hodnocena 0,7 body, polovina 0,3 body) Vláda: hlava státu, autonomní vláda, ústava (každá proměnná hodnocena 0,7 body, polovina 0,3 body) Peněžní systém: 0 plně závislý na integrovaném peněžním systému 0.5 "sub-národní" měna používána ve stejnou dobu jako národní měna/ více než jedna měna používána ve stejnou chvíli 1.0 uvažovaná integrace do regionálního peněžního systému 1.5 nezávislý peněžní systém s regionální samosprávou 2.0 nezávislá centrální banka a peněžní systém bez jakéhokoliv zpochybňování Teritoriální integrita: 0 nedefinované území 0.5 dobře definované území bez de facto kontroly 1.0 fragmentovaná teritorialita za přítomnosti autonomních vyzyvatelů/ secesionistické regiony bez plné nezávislosti/ dohlíží na závislosti, na které si kladou nárok další státy 1.5 politické entity se spornými hranicemi 2.0 plná teritoriální integrita Stálá populace: 0 žádná stálá populace 0.5 stálá populace má slabou důvěru v místní autority/prohlášený stát/metropolitní stát; občanství je zařizováno ze zahraničí 1.0 občanství není mezinárodně uznáno/ exkluzivní právo na obydlí / území s etnickou či rasovou diskriminací 1.5 značná část obyvatel není občany / problémy s právy menšin 2.0 stálá populace, které se dostalo plného uznání občanství	Schopnost jednat jako aktér: 0 politická entita není nezávislým aktérem a nemá zájem být jím 0.5 politická entita není uznána jako nezávislý aktér, neprovádí zahraniční politiku, ovšem je ochotna ji vybudovat 1.0 politické entitě se dostalo jistého uznání v zahraniční politice; je aktivní, ovšem není mezinárodně uznána 1.5 politická entita je částečně či plně uznána jako nezávislý aktér, ovšem nemá žádný značný vliv v zahraniční politice 2.0 politická entita je uznána jako nezávislý aktér a plnohodnotný hráč v zahraniční politice Bezpečnostní struktury: 0 politická entita nemá žádné obranné struktury 0.5 politická entita vybuodovala vlastní (ilegální) bezpečnostní struktury a/nebo je závislá na vnější vojenské asistenci 1.0 politická entita má své nezávislé (legální) bezpečnostní struktury a je závislá na vnější vojenské asistenci 1.5 politická entita je schopna zajistit bezpečnost bez vnější asistence, ovšem alternativní bezpečnostní struktury vyzývají jejich autoritu 2.0 politická entita je plně schopna zajistit bezpečnost Diplomatické vztahy: 0 žádné diplomatické vztahy / uznání pouze externím patronem 0.5 diplomatické vztahy s 2-50 státy 1.0 diplomatické vztahy s 51-100 státy 1.5 diplomatické vztahy se 101-150 státy 2.0 diplomatické vztahy s více než 150 státy Členství v mezinárodních organizacích: 0 žádné členství 0.5 členství v 1-10 organizacích (vyjma OSN) 1.0 členství v 11-20 organizacích (vyjma OSN) 1.5 členství ve 21-30 organizacích (vyjma OSN) 2.0 členství v OSN a/nebo členství ve více než 31 organizacích

Zdroj: Berg, Kuusk, 2010, s. 45

Po kvantifikaci jednotlivých případů bude možné zaznamenat jejich postavení v porovnání s ostatními entitami v mezinárodním systému (závislá území, autonomní regiony, vlády v exilu, de facto státy, de jure státy). Během analýzy se pokusím zjistit, jakým způsobem fungují měřené entity a zda jim více přísluší označení *de facto state* anebo *puppet state*. Pokud se potvrdí, že jejich formální nezávislost kryje absenci skutečné a jsou silně podřízeny vnějšímu vlivu, budou brány dle definice za *puppet state*. To představuje dělicí kritérium zároveň se splněním definičních znaků *puppet state*, odlišující entity od *de facto state*.

Obrázek č. 1, Metodologie

Zdroj: Berg, Kuusk, 2010, s. 44

5 Doněcká lidová republika

5.1 Symbolické atributy

Vlajka Doněcké lidové republiky⁸ je tvořena třemi širokými vodorovnými pruhy, v pořadí svrchní černý, prostřední modrý, spodní červený (DNR, 2018). Černá barva reprezentuje symbol nedalekého Černého moře, zároveň se může jednat o odkaz na těžební průmysl, který je pro oblast typický (Edwards, 2014). Vlajka odkazuje na historickou spojitost s Doněcko-krivorožskou sovětskou republikou, během jejíž měsíční existence v roce 1918 byla údajně užívána, než došlo k začlenění do Ukrajinské sovětské republiky (Cordier, 2017, s. 3). S jistými úpravami dnešní vlajka spíše odpovídá té Mezinárodního hnutí pro Donbas neboli *Interdvizheniye Donbasa*. Jedná se o hnutí založené v listopadu 1990, následně byla 8. října 1991 přijata vlajka v trikolorě červená, modrá, černá a samotné působení hnutí bylo v 90. letech i po přelomu tisíciletí primárně zaměřeno na dosažení větší autonomie Donbasu (Edwards, 2014). Odvolávání se na existenci a vlajku republiky z roku 1918 je dle historika Kornilova mýtickou záležitostí vzhledem k absenci důkazu používání vlajky (Obozřevatel', 2011), zároveň může být konstitutivním prvkem separatistické rétoriky, ve které symbolizuje nezávislost, státnost (Edwards, 2014).

Takovouto interpretaci lze spatřit u vládních představitelů DLR, kteří se v únoru roku 2018 účastnili vzpomínkové demonstrace ke 100. výročí vyhlášení Doněcko-krivorožské sovětské republiky. Shromáždění bylo svoláno do centra Donbasu poblíž pomníku Fjodora Sergejeva, revolucionáře, sovětského státníka a zakladatele Doněcko-krivorožské sovětské republiky za přítomnosti tehdy úřadujícího prezidenta DLR Alexandera Zakharchenka, předsedy Lidového sovětu Denise Pušilina, místopředsedy Rady ministrů Alexandera Tiofejeva, aktivistů občanského hnutí Doněcká republika, policistů, kadetů a dalších občanů města. V rámci výročí byl připraven rozsáhlý program (pochody, výstavy, koncert), jehož hlavním tématem bylo připomenutí a oslava vyhlášení republiky (DONi, 2018).

V DLR jsou níže uvedené dny prohlášeny za státní svátek. První státní svátek je 7. dubna. Datum je oslavováno jako Den Prohlášení DLR, odkazuje na událost z roku 2014, kdy byla v tento den prohlášena Deklarace o suverenitě DLR a založen Lidový sovět

⁸ Dále jen DLR.

s cílem vybudovat struktury pro budoucí stát (DNR, 2018). Dalším dnem oslav je 9. květen neboli Den vítězství, jenž se vztahuje k tzv. Velké vlastenecké válce probíhající v letech 1941-1945 mezi Sovětským svazem a nacistickým Německem (DNR, 2017). Poslední státní svátek je 11. květen, kdy je oslavován Den republiky neboli Den DLR a toto datum se rovněž symbolicky vztahuje k roku 2014, kdy byla v referendu odhlasována nezávislost (DNR, 2017).

5.2 Vláda

Od rané fáze konfliktu je dění s vnitropolitickým fungováním DLR (organizování referenda, dosazování loutkových politiků) spojeno s osobou Vladislava Surkova, který byl označen „architektem Donbasu“ a je považován za jednoho z mužů zodpovědných za koordinaci představ Kremlu a vnitřní fungování DLR (Milam, 2018). Mezi nejvýznamnější představitele koordinující politické a administrativní procesy jsou dále řazeni Oleg Govorun, Andrej Godnev, Timofej Chudjakov, Maksim Poljakov, Vjačeslav Matyeev a Pavel Karpov (Nykoronov, Pojman, 2017) a také Oleg Govorun, kterého ve funkci vedoucího Prezidentského oddělení pro přeshraniční spolupráci nahradil Aleksey Filatov (unian, 2019). To samé oddělení je součástí prezidentské administrativy Ruské federace, jejíž složení je určeno prezidentským dekretem. V rámci prezidentské administrativy operují komise, rady, oddělení zodpovědné za implementaci prezidentských rozhodnutí dalším autoritám jak domácí, tak zahraniční politiky. Rozhodnutí je centralizované, implementace probíhá na více úrovních (Mchedlidze, Shamiev, 2018). Pro tuto práci důležité z důvodu vysvětlení a propojení rozhodovacího procesu Kremlu a lokálních autorit na území DLR, Luhanské lidové republiky⁹. V roce 2018 bylo oddělení pro přeshraniční spolupráci přeorganizováno, konkrétně redukován počet členů (kremlin, 2018), ovšem jak pro státy Společenství nezávislých států, tak neuznané entity Abcházie, Jižní Osetie, LLR, DLR zůstává nadále hlavními funkcemi příprava socio-ekonomických programů, přeshraniční spolupráce s místními organizacemi a státními strukturami s cílem implementace rozhodnutí a koordinace politických aktivit (kremlin-roadmap, 2019).

Výkonná moc DLR je reprezentována hlavou státu, která v systému zastává významné postavení a disponuje rozsáhlými pravomocemi. Z tohoto důvodu budou

⁹ Dále jen LLR

analyzovány osoby zastupující tuto pozici a jejich vzestup k moci. Dokud prezident prosazuje zájmy Ruské federace, vnitropolitická situace je předmětem lokálních autorit a jakékoliv mocenské boje o sféry vlivu a postavení je pouze regulováno v kritických momentech (Zoria, 2017). Prezident má největší vliv v rámci státního aparátu. Reprezentuje stát navenek, zároveň je i předsedou Rady ministrů, formuluje cíle zahraniční politiky a řídí vnitřní politiku. V otázce bezpečnosti je velitelem ozbrojených sil, zakládá Radu bezpečnosti (DNR, 2019).

Prezident je volen občany na dobu čtyř let na základě všeobecného rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním. Funkce je vymezena Ústavou DLR, jež byla přijata Nejvyšším sovětem DLR 14. 05. 2014. Dokument je členěn do 10 hlav¹⁰. Od 2. 11. 2014 zastával úřad prezidenta Alexander Vladimirovich Zakharchenko, jež během výkonu své funkce zemřel v důsledku atentátu a funkci prezidenta dodnes vykonává Denis Pušilin (DNR, 2018). Zakharchenko se nejdříve dostal do kontaktu s charkovským občanským sdružením Oplot, které bylo založeno v roce 2010 bývalým příslušníkem ukrajinského ministerstva vnitřní bezpečnosti Jevgenyj Žylynem. Sdružení se formálně zabývalo materiální a sociální podporou rodin příslušníků ukrajinských bezpečnostních složek, kteří zahynuli ve službě, ovšem primárně sdružovalo osoby podporující účast Ukrajiny v euroasijských integračních procesech vedených Ruskou federací. Oplot se následně pod vedením Zakharchenka stal v roce 2014 polovojenskou skupinou bojující proti ukrajinským bezpečnostním složkám a institucím (Mádl, 2018). Zakharchenko prapor vedl během obsazování vládních budov, kdy 16. dubna s dalšími členy Oplot obsadil administrativní budovy, městskou radu a požadoval referendum ohledně statusu regionu (Matveeva, 2016, s. 33). Po referendu o nezávislost se stal zástupcem ministra vnitra a v srpnu 2014 po odstoupení tehdejšího předsedy vlády Alexandra Borodaye byl na jeho místo jmenován Zakharchenko. Následně se 2. 11. konaly volby, ve kterých 75% hlasujících občanů vyslovilo podporu pro Zakharchenka (DNR, 2018). Boroday sám navrhl Zakharchenka do čela republiky v rámci snah dostat do vedení místní obyvatele z důvodu zvýšení legitimacy nově vznikající vlády, ovšem Zakharchenkova pozice byla oslabena špatnou sociálně-ekonomickou situací na území DLR, negativně byla vnímána

¹⁰ Hlava I. - Základy ústavního systému; Hlava II. - Ochrana lidských práv a svobod občanů; Hlava III. - Státní zřízení Doněcké lidové republiky; Hlava IV. - Hlava Doněcké lidové republiky; Hlava V. - Národní sovět Doněcké lidové republiky; Hlava VI. - Rada ministrů; Hlava VII. - Soudní systém a prokuratura v Doněcké lidové republice; Hlava VIII. - Místní samospráva; Hlava IX. - Přijetí ústavy Doněcké lidové republiky a jejich změn; Hlava X. - Přejídná ustanovení (DNR, 2018).

i přítomnost ruského nacionalistického autora a ideologa Zachara Prilepina, který stál za deklarácí státu „Malorusko“¹¹, zároveň byl údajně Zakharchenko v tichosti vyzván k tomu, aby se zdržel prezidentských voleb v listopadu 2018, čemuž nevyhověl a plánoval pokračovat ve své kandidatuře. V srpnu 2018 byl Zakharchenko za nejasných okolností násilně odstraněn¹² atentátem a do čela republiky se dostal Denis Pušilin, jehož funkci prezidenta stvrdily i listopadové volby v roce 2018 (Mádl, 2018). Pušilin je spjat s DLR od roku 2014, kdy zastával pozici předsedy parlamentu a od roku 2015 se údajně ve svém jednání projevoval stále nezávisleji a vytvářel přímé vztahy s představiteli moskevských kurátorů Vladislava Surkova (Nykoronov, Pojman, 2017).

Rada ministrů DLR je orgánem výkonné moci, celkový počet ministerstev je 21. Po založení Nejvyšší rady dne 14. 05. 2014 bylo 16. 05. 2014 schváleno personální složení Rady ministrů v čele s předsedou Alexandrem Borodayem. Tři měsíce po jmenování A. Boroday ze své funkce odstoupil a na jeho místo byl jmenován 7. srpna 2014 A. Zakharchenko, který následně v listopadu vyhrál také prezidentské volby. V té době tedy zastával funkce prezidenta a předsedy Rady ministrů (DNR, 2018). Již během obsazování hlavních pozic v roce 2014 lze nalézt případy, kdy museli představitelé odstoupit za své výroky, činy, jež nebyly v koordinaci s vnějšími představami o vývoji v regionu. Příkladem může být Aleksandr Boroday a Igor Vsevolodovič Girkin, známý také jako Igor Strelkov, dříve příslušníkem 2. správy FSB¹³ (Nykoronov, Pojman, 2017). Rezignace Girkina demonstruje, jakým způsobem byla akce koordinována dle představ ze zahraničí – v první fázi konfliktu, kdy dominovalo prosazení secesionistických myšlenek od zbytku Ukrajiny, byl podporován a částí veřejnosti vnímám jako hrdina (vojenské zkušenosti z bojů v Podněstří, Čečensku), velel až 2000 mužům a zastával post ministra obrany, ovšem za výroky o nedostatečné podpoře ze strany Ruska a požadavky žádající anexi východní části Ukrajiny jako tomu bylo v případě Krymu, byl nucen rezignovat (Matthews, 2014, s. 14). Jak píše Matthews: „Nejrozumnější vysvětlení je ovlivnění a připravení výhodnější pozice pro vyjednání příměří a zajištění jisté míry

¹¹ Zakharchenkův výrok a cíl vzniku „Maloruska“ mělo být nejenom sjednocení dosavadních území pod kontrolou povstaleckých sil, ale nahrazení Ukrajiny jako státu na politické mapě světa. Tento výrok nebyl přijat s dostatečnou podporou na domácí scéně ani u vrchních představitelů Ruské federace a několik dní po samotném prohlášení se tehdejší prezident od myšlenky distancoval (Mádl, 2018).

¹² Nejedná se o ojedinělý atentát, ke kterému během posledních let došlo – od roku 2015 do roku 2017 v sérii atentátů zahynuli významní velitelé obou republik jako např. Pavel Dremov, Arsenij Pavlov, Michal Tolstych (Mádl, 2018).

¹³ Federální služby bezpečnosti

autonomie pro vzniklé republiky. Moskva opakovaně odmítala přítomnost v bojích na daném území a obsazení vrchních postů ruskými občany by bylo diplomatickou nevýhodou během jednání o příměří.“ (Matthews, 2014, s.14)

Fungování lokální vlády a jednotlivých resortů jako například ministerstvo bezpečnosti, ministerstvo obrany, ministerstvo vnitra je koordinováno ruskými důstojníky – mezi nejvýznamnější patří Vladimir Zemljanov (FSB), Igor Maškov (FSB), Alexandr Tkačev (GRU)¹⁴ a dále vojenskými kurátory (Nykoronov, Pojman, 2017), o kterých se zmíním v další části práce.

5.3 Peněžní systém

Bankovní systém DLR je regulován Centrální národní bankou, jež má funkci centra zpracujícího platby, ovšem komerční půjčky stále nejsou dostupné. Původně byla na území měnovou jednotkou ukrajinská hřivna, po implementaci ekonomických sankcí a blokáde ze strany Ukrajiny vznikla měnová zóna, ve které mohly probíhat platby hřivnou, rublem, americkým dolarem, eurem s tím, že následně došlo k přechodu na ruský rubl za plovoucího měnového kurzu (Lepa et al., 2018, s. 75). Dvě měny byly používány nejvíce, konkrétně hřivna a rubl, směnný kurz byl stanoven 1:2 neboli jedna hřivna odpovídala hodnotě dvěma rublům (Piechal, 2015, s. 7).

DLR není za stávajících ekonomických, politicko-bezpečnostních podmínek schopna vybudovat fungující ekonomiku, stabilní peněžní systém. Region je známý pro svůj těžební průmysl, který byl negativně zasažen v důsledku pokračujícího konfliktu. Některé továrny byly zničeny, těžební doly a celková průmyslová situace se zároveň značně odvíjí od intenzity a vzdálenosti bojů od kontaktní linie (Piechal, 2015, s. 6). V roce 2013 se Doněcká oblast podílela 12% na tvorbě hrubého domácího produktu (HDP) Ukrajiny (Giucci, Kirchner, 2014, s. 5), objem průmyslových výrobků vyprodukovaných na území před vypuknutím socio-politické krize v roce 2014 dosahoval hodnoty 34,2 miliardy amerických dolarů (USD), po třech letech konfliktu se objem snížil téměř třikrát a v roce 2016 činil 9,6 miliardy USD (Medvedkin, Sushchiy, 2018, s. 60).

Další důvod neefektivní ekonomiky je již výše zmíněná blokáda ze strany Ukrajiny v důsledku které, je rozvoj ekonomiky prakticky nemožný a zvyšuje závislost republik na externí finanční podpoře, v tomto případě zajištěnému ze strany Ruské federace (von Twickel, 2017, s. 9). Nelze konkrétně určit převáděné částky a míru finanční asistence

¹⁴ Hlavní rozvědková správa.

v důsledku nedostupných dokumentů veřejnosti (Lepa et al., 2018, s. 75). V roce 2015 bylo podle odhadu bývalého ministra státní bezpečnosti Alexandra Khodakovského 70% rozpočtu financováno Ruskem (Rosbalt, 2015). Západní pozorovatelé odhadli měsíční výdaje na zajištění sociálních služeb na 80 milionů euro (von Twickel, 2017, s. 9). Výrazné strukturální změny mohou pomoci rozvoji v DLR, ovšem sociální a ekonomická změna není za stávajících podmínek možná. Bez samostatného efektivního rozvoje dochází k vyšší závislosti na vnější podpoře, jež je doprovázena negativními jevy jako je stagnace, degradace infrastruktury, úbytek populace¹⁵. Přímá integrace s Ruskou federací může ekonomickou situaci změnit, ovšem tento scénář se i nadále jeví nepravděpodobný a finanční zátěž spojená s udržením statu quo je pro federální rozpočet Ruské federace dlouhodobě udržitelná (Medvedkin, Sushchiy, 2018, s. 63-65)

Důležitou roli v transferu financí představuje Jižní Osetie. V dubnu roku 2017 oznámily autority DLR přesun velké části průmyslových podniků do poměrně neznámého holdingu společnosti, který má sídlo v Jižní Osetii a během posledních dvou let zřizovala banka umístěná v hlavním městě, Tskhinvali, platby mezi Moskvou a separatistickými republikami DLR a LLR. Jméno holdingové společnosti je Vneshtorgservis, která momentálně kontroluje devět největších výrobních závodů v Doněcku. Představitelé zúčastněných stran odmítli komentovat, kde společnost přesně sídlí a de facto prezident Jižní Osetie, Leonid Tibilov, vzkázal delegaci z DLR, že mezinárodní banka je otevřena a nese jméno *Mezhdunarodny Raschyotny Bank* (MRB). Centrální banka DLR identifikovala MRB svou mezinárodní korespondenční bankou a pozorovatelé tedy věří, že velké množství financí je zajištěno právě tímto finančním kanálem¹⁶, jehož prostřednictvím je Rusko schopno převádět finance pro DLR (von Twickel, 2017).

¹⁵ Do května 2014 žilo na území Doněcké oblasti 4,1 milionu obyvatel. Populace DLR čítá 2,3 milionu osob (IEI, 2017, s. 6).

¹⁶ Jižní Osetie není členem mezinárodního společenství a je uznána Nauru, Nicaraguou, Venezuelou, Vanuatu a Ruskem, ovšem v důsledku uznání lze otevřít bankovní účty na území další entity (např. DLR, LLR) a simultánně mít korespondenční vztahy s bankami v Rusku a teoreticky Venezuelou. Bankovní převody a finance se tedy mohou legálně skrze Jižní Osetii převést na území DLR, LLR (von Twickel, 2017).

5.4 Teritoriální integrita

Teritorium DLR je vymezeno hranicí Doněcké oblasti a podle tehdejšího prezidenta A. Zakharchenka je území nacházející se pod kontrolou Ukrajiny okupovaným teritoriem, které bude jednoho dne připojeno k DLR (aif, 2015), úřadující prezident Pushilin názor sdílí a zároveň zdůrazňuje integraci s Ruskem (Pushilin, 2019). Vzhledem ke stále probíhajícímu konfliktu lze říci, že vládní složky kontrolují přibližně třetinu území, na které kladou nárok a nelze určit, jak budou hranice vymezeny v budoucnu. Na níže přiložené mapě jsou modrou barvou vyznačena města a okresy pod administrativou DLR, zatímco na zbylé území vztahují místní autority nárok, ovšem není pod jejich kontrolou. Jak Ukrajina, tak ostatní státy mezinárodního společenství neuznávají existenci DLR, která je považována za narušení teritoriální integrity státu.

Obrázek č. 2, Mapa DLR

Zdroj: DNR, 2018

Vyhlášení republiky je ukrajinskými autoritami považováno za narušení teritoriální integrity a ve spojitosti s obnovením moci a administrativy území¹⁷ byl vydán prezidentský dekret, jež na základě rozhodnutí Rady národní bezpečnosti a obrany přijímá nezbytná opatření pro vypořádání se s hrozbou terorismu a zabezpečení celistvosti Ukrajiny (Dekret č. 405/204). Protiteroristická operace je známá také pod zkratkou ATO. Všechny právní akty vydané DLR jsou považovány za neplatné a cílem zůstává obnovit svrchovanost na území celého státu (Verchovna rada, 2017).

Úpravy v politice vůči regionům přinesl zákon č. 2268-VIII podepsaný 18.01.2018 tehdy úřadujícím prezidentem Petrem Porošenkem. Jedná se o zákon upravující podmínky pro zajištění státní svrchovanosti nad dočasně okupovaným územím Doněcké a Luhanské oblasti, kterým se prodlužuje zvláštní správní režim, východní regiony jsou označeny za dočasně okupované území, odpovědnost za morální a materiální škody způsobené válkou se přičítají Rusku a mimo rodného listu stále považuje veškeré právní akty republik za neplatné (Verkhovna rada, 2018).

Označením Ruska za agresora a oblastí za dočasně okupované regiony je kompenzace škod obyvatelstvu delegována na zemi označenou za agresora, čímž prakticky byla uznána stávající situace na území za odmítnutí kompenzace vlastnímu obyvatelstvu (Likhachev, 2018, s.5). Pro ověření rodného listu je jedinec povinen registrovat se u úřadu ministerstva spravedlnosti na vládně kontrolovaném území (Babko, 2019). Na vládou kontrolované území se z DLR lze dostat na čtyřech kontrolovaných vstupech, tzv. *checkpoints*. Konkrétně se jedná o Mayorsk, Marinka, Novotroitske, Hnutove (UNHCR, 2018). Proces je zkomplikován finančním i fyzickým omezením obyvatel v důsledku kterých nedochází k pravidelné registraci. Osoby mohou být bez státního občanství v důsledku toho, že rodný list DLR, LLR je uznán pouze Ruskem a je tedy neplatným dle přijatého zákona, ovšem v důsledku policko-bezpečnostní situace, finančního omezení a neefektivní administrace je výrazně omezena možnost zažádat a následně obdržet občanství Ukrajiny (Babko, 2019).

¹⁷ Zákon se vztahuje na obě entity (DLR, LLR), jejichž vznik je spojen s vnitropolitickým vývojem na Ukrajině z roku 2014.

5.5 Stálá populace

Sčítání k 1.3. 2018 uvádí počet obyvatel na území DLR 2 299 385 - počet obyvatel je uveden na základě informací zajištěných ministerstvem vnitra a migrační služby DLR (Glavstat, 2018). Z nárokovaného území DLR byl v důsledku ozbrojeného konfliktu vysoký počet obyvatel nucen odejít; uprchlíci a běženci mají status vnitřně vysídlených osob, které musely opustit své bydliště z důvodu nebo s cílem vyhnout se negativním vlivům ozbrojeného konfliktu, projevu násilí či porušování lidských práv. Vysídlené osoby jsou povinny se registrovat u ukrajinských úřadů, čímž získávají nárok na sociální služby, ochranu, vzdělání a registrační doklady poskytuje ústřední výkonný orgán vykonávající státní politiku v oblasti migrace. Registrace je povinná i pro obyvatele, kterým mají být vypláceny důchody, ovšem momentálně žijí na území kontrolovaném separatisty (Verchovna Rada, 2014).

Samotné cesty za úřady zatěžují život vysokému počtu obyvatel vzhledem k tomu, že je nutné podstoupit každé tři měsíce, prokázat svou identitu a tím ověřit status vnitřně vysídlených osob, což představuje zátěž fyzickou, finanční (Bond, 2018). Počet vnitřně vysídlených osob v Doněcku je nejvyšší na území celé Ukrajiny – z celkového počtu 1 354 175 pochází 487 001 vnitřně vysídlených osob právě z Doněcké oblasti (Radnyk, 2019, s. 12).

Dokumenty vydané správními orgány DLR jsou uznávány pouze Ruskem, mimo rodný list, jež po registraci u vládních úřadů uznávají i ukrajinské autority, jak bylo vysvětleno v předchozí kapitole. Dekret vydaný Vladimírem Putinem považuje za platné následující doklady – cestovní pasy, průkazy totožnosti, doklady o dosaženém vzdělání, oddací a úmrtí listy, registrace vozidel. Občané Ukrajiny a osoby bez státní příslušnosti žijící na území DLR mohou vstoupit do Ruské federace bez víz na základě dokladu totožnosti, jež jsou vydané příslušnými orgány na území DLR (Dekret č. 74/2017). V dubnu 2019 podepsal prezident Vladimir Putin výnos o vydávání ruských pasů obyvatelům Donbasu ve zjednodušeném řízení, standardní doba provedení požadavku je 3 měsíce (kremlin, 2019).

5.6 Schopnost jednat jako aktér

DLR zřídila ministerstvo zahraničních věcí, ovšem aktivity na mezinárodní úrovni jsou značně omezeny vzhledem k izolaci ze strany mezinárodního společenství. Ministerstvo zahraničních věcí bylo etablováno v dubnu 2014, samotná institucionalizace práce proběhla v lednu 2015, kdy Rada Ministrů přijala rezoluci č. 1-32 určující regulaci a strukturu ministerstva zahraničních věcí. Struktura členěna do dvou bloků: vnitřní (ústřední vláda) a vnější (zástupci v zahraničí) (MID-DNR, 2015). Vzhledem k nestabilitě v počátečním procesu *state-building* má prezident významné postavení v systému, včetně formulace a realizace cílů zahraniční politiky, která je ovlivněna izolací a situací, ve které se entita nachází. Samotná existence DLR je v rozporu s Minským procesem, kterého je nucena být součástí, začlenění do Ukrajiny považuje za nepřijatelné, vlastní politika DLR je výrazně ovlivněna ruským postavením vzhledem k ekonomické, politické podpoře místním autoritám a v důsledku výše zmíněných faktorů se v rámci vlastní aktivity snaží rozvíjet vztahy s dalšími neuznanými entitami (Onopko, 2018, s. 363-365).

DLR nemá navázány žádné diplomatické, konzulární vztahy, není členem žádné mezinárodní organizace a uznání se dostalo od Jižní Osetie, sama disponující limitovaným mezinárodním uznáním (Milkowski, s. 135, 2017) a LLR, která představuje přirozeného politického a vojenského spojence DLR ve společně vedeném boji proti Ukrajině (Onopko, 2018, s. 363). Vzhledem k absenci uznání suverénními státy se snaží prezentovat skrze zastupitelská centra, jež byla za dobu existence otevřena v Řecku, Itálii, České republice, Ruské federaci, Francii, Finsku (MID-DNR, 2018). Takové aktivity představitelů vzbuzují imitaci práva entity na přijímání a vysílání diplomatických, konzulárních misí a reprezentaci v zahraničí (Milkowski, s. 137, 2017). Například v České republice potvrdil zrušení samozvaného doněckého konzulátu olomoucký vrchní soud v důsledku prohlášení předsedkyně spolku/zastupitelského centra, Nely Liskové, která se označovala za honorárního konzula, což je v rozporu s územní celistvostí Ukrajiny, kterou Česká republika respektuje a DLR neuznává (ČTK, 2018).

5.7 Bezpečnostní struktury

DLR zřídila ministerstvo státní bezpečnosti (MGB), jež zabezpečuje obranu

teritoriální integrity, suverenitu republiky a zajišťuje národní bezpečnost v politické, ekonomické, vojenské sféře. Fungování ministerstva je soustředěno na odhalení kontrarozvědčné činnosti fyzických osob, speciálních jednotek ohrožující nezávislé fungování DLR (MGB DNR, 2019). Orgány ministerstva operují na několika úrovních.¹⁸ Samotné fungování ministerstva je obtížné analyzovat vzhledem k vnitropolitické situaci DLR, ovšem dle dostupných zdrojů je činnost koordinována ze strany Ruské federace. Ministrem státní bezpečnosti je Vladimir Pavlenko, který nastoupil do funkce v prosinci 2015. Pavlenko se neobjevuje na veřejnosti, dokumenty spojené s jeho osobou, činností nejsou dostupné s výjimkou dekretu, kterým je jmenován do své funkce. S ohledem na tuto situaci nelze vyloučit, že se jedná pouze o krycí jméno. Dle vyjádření respondentů a ukrajinské Služby bezpečnosti Pavlenko koordinuje činnost skupiny místních představitelů (Aleksy Dikiy, Eduard Yakubovsky, Aleksandr Kushch, Andrey Spivak, Georgy Sepashvili) na základě představ FSB, které je činnost ministerstva podřízena (Polischuk, 2016).

O ministerstvu obrany se z dostupných zdrojů nelze dozvědět prakticky nic. Na vládních stránkách není zřízená oficiální internetová stránka. V minulosti zastával funkci ministra obrany Vladimir Kononov, ovšem seznam ministrů jmenovaných v roce 2018 tehdy nově zvoleným prezidentem Pushilinem nezahrnuje post ministra obrany, funkce je tedy pravděpodobně zrušena (Roščina, 2018). Zajištění bezpečnosti hranic a koordinace praporů spadá formálně pod kompetence ministerstva obrany, ovšem v realitě jsou ozbrojené síly podřízeny hlavně státu, vlivu ruských elit a velitelů, kteří nezřídka pocházejí právě z řad ozbrojených sil Ruské federace.

Raná fáze etablování vládních struktur, včetně ozbrojených složek DLR, byla doprovázena komplikacemi¹⁹ v důsledku samostatně operujících aktérů na území.

¹⁸ Centrální aparát zajištění bezpečnosti, resorty výkonné moci v oblasti zajištění bezpečnosti v určitých teritoriálních oblastech DLR (Gorlovka, Makeevka, Novoazovsk, Torez), resorty výkonné moci v oblasti zajištění bezpečnosti hranic (MGB DNR, 2019).

¹⁹ Formování nových vládních struktur a administrace území DLR byla doprovázena problémy vzhledem k tomu, že počáteční fáze *state-building* je spojena s ozbrojeným konfliktem v důsledku kterého, na území operovaly nezávislé či polozávislé ozbrojené skupiny, jejichž velitelé sledovali vlastní materiální zájmy. Vláda neměla v rámci svého teritoria plně etablovan monopol násilí a místní velitelé mohli profitovat z absence právního státu a kriminální činnosti. Mírnou redukcí nezávislého jednání a počtu operujících milic zajistila jejich inkorporace do bezpečnostních struktur státu během let 2015-2016. I přes to nejsou bezpečnostní složky schopny vymáhat právo na celém území DLR, kde jsou v různých oblastech prováděny mimosoudní procesy (Mitrokhin, 2017, s. 4-13).

K pokroku a reorganizaci došlo během let 2015-2016, kdy byly vojenské jednotky centralizovány pod ministerstvem obrany a konsolidovány pod jednotnou strukturou, konkrétně se jedná o 1. Armádní sbor, v jehož rámci jsou nejznámější prapory a brigády (Sheldon, 2016). Konkrétně:

- 1. Armádní uskupení lidové milice ministerstva obrany DLR
- 3. speciální mechanizovaná brigáda Berkut
- 5. speciální mechanizovaná brigáda Oplot
- 7. speciální prapor speciálního nasazení ministerstva obrany DLR
- Speciální brigáda speciálního nasazení Vostok
- Speciální jednotky ministerstva obrany Somali, Sparta, Kongo,
- Speciální brigáda speciálního nasazení Kal`mius (stopterror, 2015)

Formálně jsou jednotky ve výše uvedeném vztahu i přes to jejich způsob operování a rozhodování tomu zcela neodpovídá (Sheldon, 2016). V roce 2017 byl 1. Armádní sbor přejmenován a přeorganizován na operační a taktické jednotky, ovšem dle pozorovatelů se stále nezměnil fakt, že aktivita je koordinována a v některých případech řízena Generálním štábem ozbrojených sil Ruské federace a jedná se tedy spíše o lingvistickou reorganizaci. Separatističtí velitelé brigád nejsou tvůrci rozhodnutí, vedení připadá přiřazeným důstojníkům ruské armády a jednotky jsou pod vlivem instruktorů spadajících pod bezpečnostní systém Ruské federace. Jeden z příkladů může být již zesnulý ruský generálmajor 68. Armádního sboru Valery Grigorievich Asapov, který na území DLR působil pod jménem Primakov a velel v roce 2015 1. Armádnímu sboru DLR (ca-scu, 2017). Dalším vysoce postaveným činitelem je Serhiy Istryakov zastávající funkci zástupce velitele Generálního štábu Ruské federace. Istryakov koordinoval působení jednotek v roce 2015 a 2016 i přes to, že bylo jakékoliv jeho zapojení do konfliktu jako v případě dalších popíráno, se v říjnu 2017 na internetu objevil dokument vydaný tehdejší prezidentem Zakharchenkem na základě kterého jsou Istryakovovy darovány hodinky za osobní přínos ve formování a rozvoji DLR (medium, 2017).

Přítomnost vojenských poradců je neúspěšně skrývána, jejich úkolem je cvičit místní bojovníky anebo se přímo účastnit bojů 1. Armádního sboru DLR i 2. Armádního sboru LLR (Nykoronov, Pojman, 2017). Mezi ně lze zařadit Andriye Serdyukova, Serhiye Solomatina, Oleksiye Zavizona, Valeriye Solodchuka, Andriy Hurulyeva, Oleksandra Lentsova (MIP, 2016, s. 27-29). V průběhu konfliktu se na území Ukrajiny objevily i ruské jednotky a zároveň dochází k zajištění materiální podpory v podobě moderního

vojenského vybavení; tanky T-72B3, T-64BV, modernizovaná vojenská vozidla BTR-80, BTR-80A a další těžké zbraně, které neměla ukrajinská armáda k dispozici, naopak byly užívány ruskou armádou a objevily se v rukou separatistů (MIP, 2016, s. 9-11). Přítomnost ruských jednotek na území Ukrajiny byla prezidentem Putinem opakovaně popřena (kremlin, 2015), ovšem představovala kritický element v udržení existence vyhlášené republiky. Vyšetřování boje o Ilovaisk z roku 2014, kdy vládní jednotky Ukrajiny vytvářely silný tlak na separatistické síly, dokazuje ruskou vojenskou přítomnost na území Ukrajiny, kde operovaly ruskou armádou užívané tanky T-72B3 (forensic-architecture, 2019) a Pancir-S1, hybridní samohybný protiletadlový systém krátkého a středního dosahu (Čuperski et al., 2015, s.2).

5.8 Diplomatické vztahy a členství v mezinárodních organizacích

DLR není členem žádné mezinárodní organizace a nedisponuje uznáním ani od svého externího patrona. Jediného uznání se DLR dostalo od představitelů Jižní Osetie a LLR, entit, které nejsou mezinárodním společenstvím uznány za suverénní stát. Vzhledem k izolaci ze strany mezinárodního společenství nemá DLR navázány žádné diplomatické vztahy.

DLR je součástí tzv. Minského procesu, jehož cílem je dohoda o příměří a zastavení války na Ukrajině. Dohody o příměří na východě Ukrajiny zahrnují Minský protokol (neboli také Minsk I.) a v návaznosti na neúspěšnost také Druhou minskou mírovou dohodu neboli Minsk II. První dohoda byla připravována trilaterální kontaktní skupinou tvořenou představiteli Ukrajiny, Ruska a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě. Zahrnuje dvanáct bodů, z nichž nejdůležitější bylo okamžité zastavení palby oběma stranami a nastolení příměří. Dohoda byla podepsána za OBSE švýcarskou diplomatkou Heidi Tagliaviniovou, za Ukrajinu bývalým prezidentem Leonidem Kučmou, za Rusko Michaiilem Zurabovem a za DLR Alexandrem Zakharchenkem a LLR Igorem Plotnickým (OSCE, 2014).

Druhé minské mírové dohodě předcházela diplomatická jednání mezi lidry Francie, Německa, Ruska a Ukrajiny. Druhý protokol byl podepsán v Minsku 11. února 2015 zástupci OBSE, Ukrajiny, Ruska a DLR, LLR a představuje v podstatě revizi předchozí

dohody, která nedokázala realizovat vytyčené cíle. Tvoří jej dvanáct hlavních bodů²⁰, ovšem stejně jako v prvním případě nebyla účinnost efektivní (Lebduška, Lidl, 2015). V tuto chvíli je aktuální takzvaný Steinmeierův plán bývalého německého ministra zahraničí a současného prezidenta Franka-Waltera Steinmeiera. Nově zvolený ukrajinský prezident Volodymyr Zelensky podpořil plán, dle kterého má dojít ke stažení jednotek z frontové linie, organizování místních voleb s uznáním zvláštního samosprávného statusu povstaleckých zón jak před, tak po provedení voleb, které mají proběhnout demokraticky pod dozorem evropských pozorovatelů. Implementace plánu je komplikována několika faktory; situací na domácí politické scéně, která je v důsledku přijetí tohoto plánu fragmentovaná a považuje jej za kapitulaci, podoba zvláštního samosprávného statusu není přesně definována a může se tedy lišit v představách jednotlivých stran zastoupených v jednání (Lynch, 2019). Vzhledem k předchozím neúspěšným jednáním a cílům Minských dohod, které byly požadavky v daném období pro strany příliš náročné, je dle Steinmeiera plán pouze pokusem rozčlenit celý proces do menších fází (uatv, 2019).

Tabulka č. 2, Měřené hodnoty DLR

Vnitřní suverenita	Vnější suverenita
Symbolické atributy: 2	Schopnost jednat jako aktér: 1
Vláda: 1.7	Bezpečnostní struktury: 0.5
Peněžní systém: 0.5	Diplomatické vztahy: 0
Teritoriální integrita: 0.5	Členství v mezinárodních organizacích: 0
Stálá populace: 1	
Celkem: 6/2 = 3	Celkem: 1.5/1,6 = 1

Zdroj: měřeno autorem na základě zvolené metodologie

²⁰ Příměří od půlnoci na 15. února, stažení těžkých zbraní, monitorování OBSE, zvláštní režim v Donbasu, amnestie, výměna zajatců, humanitární pomoc, penze a daně, kontrola hranice, odchod zahraničních vojsk, ústavní reforma, volby (Lebduška, Lidl, 2015).

6 Luhanská lidová republika

6.1 Symbolické atributy

Luhanská lidová republika má obdélníkovou vlajku složenou ze tří barev – světle modré, tmavě modré a červené. Světle modrá symbolizuje silný duch, tmavě modrá je odkazem na odhodlanost a výdrž, kterou obyvatelé LLR mají v obraně svých zájmů a červená je symbolem odvahy, síly regionu a odkazem za padlé v boji za svobodu LLR. Hlavním městem je Luhansk (glava-lnr, 2015). Manolis Pilavov dodává, že vlajka zároveň nese symbol sjednocení s bratrskou Ruskou federací. Tento komentář vznikl den před oslavou státního svátku Dne republiky, 12.květen je datum prohlášení suverenity LLR (lug-info, 2019). Dalšími státními svátky je například Mezinárodní den žen (8.března), Den vítězství (9.květen) (mintrudlnr, 2019).

6.2 Vláda

Postavení prezidenta je určující pro směřování a fungování republiky. Podle Ústavy²¹ LLR je vedoucím představitelem státu a výkonné moci prezident, hlava státu je volena na čtyřleté období. Kandidát nemůže vykonávat funkci více než dvě po sobě jdoucí volební období. Prezident jmenuje předsedu vlády a jeho zástupce na návrh předsedy (LNR, 2015). Vláda je tvořena 21 ministry a předsedou je Sergej Kozlov (sovminlnr, 2019). Po vyhlášení nezávislosti zastával funkci Marat Bashirov, politický konzultant původem z Udmurtska (Ruská federace), ovšem jak Bashirov, tak ostatní ruští představitelé byli odvoláni na přelomu srpna, září 2014 a do vedení republiky dosazení místní představitelé a prezidentem zvolen Igor Plotnitsky (von Twickel, s. 2, 2018). Plotnitsky setrval ve funkci tři roky, během kterých byl v konfliktu s tzv. *siloviki* neboli představiteli bezpečnostních složek. Souboj dvou vlivných skupin čelních představitelů vlády – konkrétně podporovateli Plotnitského a Leonida Pasechnika, tehdejšího šéfa

²¹ Ústava je členěna do 10 hlav a byla přijata na prvním plenárním zasedání Nejvyššího sovětu LLR 18.05.2014 (LNR, 2014).

Hlava I. - Základy ústavního systému; Hlava II. - Ochrana lidských práv a svobod občanů; Hlava III. - Státní zřízení Luhanské lidové republiky; Hlava IV. – Hlava Luhanské lidové republiky; Hlava V. - Národní sovět Luhanské lidové republiky; Hlava VI. - Vláda; Hlava VII. - Soudní systém a prokuratura v Luhanské lidové republice; Hlava VIII. - Místní samospráva; Hlava IX. - Přijetí ústavy Luhanské lidové republiky a jejich změn; Hlava X. - Přejídná ustanovení (nslnr, 2014)

ministerstva státní bezpečnosti (MGB), byl nejen politický²², jeho podstatou byl zároveň otevřený boj o kontrolu nad pašováním ropných produktů, uhlí, narkotik a ilegálním obchodem se zbraněmi (Nykoronov, Pojman, 2017).

Na konci roku 2017 po stoupajícím tlaku mezi Plotnitským a Igorem Kornetem (zastávajícím funkci ministra vnitra) a následným pokusem o odvolání, došlo k vojenskému puči, kterým byl Plotnitsky svržen a do vedení se dostal Kornetův spolupracovník Leonid Pasechnik (Mádl, 2018). „Má se zato, že hlavním motivem těchto událostí byl boj o moc a rozdělení ekonomických zdrojů mezi povstaleckými frakcemi. Avšak celá situace nemohla proběhnout bez alespoň rámcového souhlasu z Moskvy. Lze předpokládat, že Plotnického přílišná touha po ekonomickém obohacení a vytváření klientelistických sítí byla těžko stravitelná i pro jeho podporovatele v řadách státních i nestátních struktur v Rusku.“ (Mádl, 2018) V průběhu puče se na území LLR objevili i jednotky z DLR (v neoznačených uniformách), které podpořily pozici Korneta a snažily se zároveň zvýšit vliv v LLR, ovšem dle dostupných informací došlo k rozhodnutí kurátorů, že Plotnitsky má být nahrazen Pasechnikem. Rozhodnutí sledovalo dva cíle, a to nezvyšovat vliv Zakharchenka a předejít těsnější integraci republik, ovšem vztah mezi republikami odráží i fakt, že mezi nimi existuje celní režim, hraniční kontrola (Pojman, Snegirov, 2018). Bezpečnostní složky a agentury LLR jsou koordinovány FSB, která ovlivňuje chod ministerstva vnitra, obrany, bezpečnosti. Důkazem je i jednotný postup během výše zmíněného vojenského puče, ve kterém se obě silová ministerstva aktivně zapojila na stejné straně (Zoria, 2018). V LNR je kurátorem ministerstva MGB Vladimír Pajo od FSB RF, oficiálně zastává funkci šéfa kontrarozvědného oddělení MGB (Nykoronov, Pojman, 2017). Situace na územích se vyvíjí dynamicky a místní autority se mohou v důsledku boje o moc, zdroje dostat do konfliktu, jehož regulace a případné ukončení je misí Surkova a dalších kurátorů operujících jako poradci Moskvy a zároveň tvůrci místní politiky (Fischer, 2019, s. 26). Bezpečnostní struktury jsou koordinovány jako v případě DLR, konkrétnější analýze LLR je věnována jedna z následujících kapitol.

²² Ministerstvo státní bezpečnosti (MGB) vedené Leonidem Pasechnikem zatklo v říjnu 2015 ministra energie, Dmitry Lyamina, z kruhů Igora Plotnitského. Ministerstvo vnitra a jeho šéf Igor Komet podpořilo MGB. V roce 2016 došlo k pokusu o neúspěšný atentát na Plotnitského, jehož cílem bylo odstrašení anebo fyzické odstranění. V roce 2017 souboj pokračoval a Komet byl v září kritizován v parlamentu za obývání v ilegálně nabytém domě, ze kterého byl 20. listopadu vyhnán a následně odvolán z funkce ministra. Ministerstvo vnitra vyjádřilo podporu svému vedení a následující den jednotky zablokovaly komunikační uzly, obsadily administrativní budovy a vojenský puč vyústil 23. listopadu v odchod Plotnitského do Moskvy, kterým se do vedení republiky dostal Leonid Pasechnik (Vikhrov, 2017).

6.3 Peněžní systém

S cílem stabilizace finančního a měnového systému se základní měnovou jednotkou na území LLR stal ruský rubl, ovšem v oběhu zůstaly i národní měnové jednotka Ukrajiny, hřivna a zároveň americký dolar a euro. Mzdy zaměstnanců, důchody a sociální platby se v souladu s legislativou provádí v ruských rublech. Státní rozpočet, finanční a daňové výkazy jsou rovněž tvořeny v ruských rublech (Zákon č. 02-04/239/15).

LLR se potýká s ekonomickou izolací od mezinárodního společenství, embargem Ukrajiny v důsledku čehož je závislost na vnější podpoře vysoká a zároveň neobchodná pro udržení existence. Financování LLR sleduje identický scénář jako v případě DLR; financování je zajištěno mj. skrze bankovní spojení s Jižní Osetií. Hospodářsko-politické poměry napomohly rozvoji kriminality a organizovaného zločinu, jehož konkrétní podoba bude analyzována níže.

Doněcká a Luhanská oblast je známá pro těžební průmysl a v důsledku ekonomické blokády není ani jedna z entit schopna exportovat legálně suroviny. Úspěšný vývoz komodit byl zajištěn opatřeními Ruské federace, bez kterých se uhlí z DLR, LLR nemá možnost dostat na světové trhy a zároveň být součástí širší obchodní sítě a poměrně sofistikovaného *modu operandi*. Důležitou roli v tomto procesu měl Sergey Nazarov, zástupce ministra ekonomického rozvoje Ruské federace, který je součástí speciální komise na podporu rozvoje v DLR, LLR a pod jeho agendu spadá koordinace obchodu a ekonomických aktivit. Uhlí z DLR, LLR je exportováno do Ruské federace, konkrétně Rostova na Donu, kde obdrží v podstatě legalizační dokumenty o původu, ve kterých se potvrzuje, že místem těžby je Rostov na Donu. Prostředníkem v transferu je Serhiy Kurchenko a jeho společnosti registrované v Jižní Osetii. Role Kurchenka byla posílena rozhodnutím, aby se přeprava uhlí z DLR, LLR do Rostova přijímala výhradně prostřednictvím jím vlastněných společností. Pro efektivní provedení transakcí je důležitá role Jižní Osetie; DLR, LLR se navzájem s Jižní Osetií uznávají a jejich spolupráce se jeví legální, Ruská federace uznala Jižní Osetii a finanční vztahy jsou tedy legální. Jižní Osetie nemůže být sankciována za spolupráci s DLR, LLR ani s Ruskem. Jedná se o území, skrze které jsou zprostředkovávány finanční transakce (role bank podrobněji popsána v kapitole peněžní systém DLR). V obchodu je zapojena další neuznaná entita, Abcházie, do jejíhož přístavu Ochamchira je uhlí vlaky transportováno z Rostova. Tímto postupem se uhlí z DLR, LLR dostává společnostmi registrovanými v Jižní Osetii jako

ruské na světový trh do Evropy, Turecka, Gruzie (ekhokavkaza, 2019).

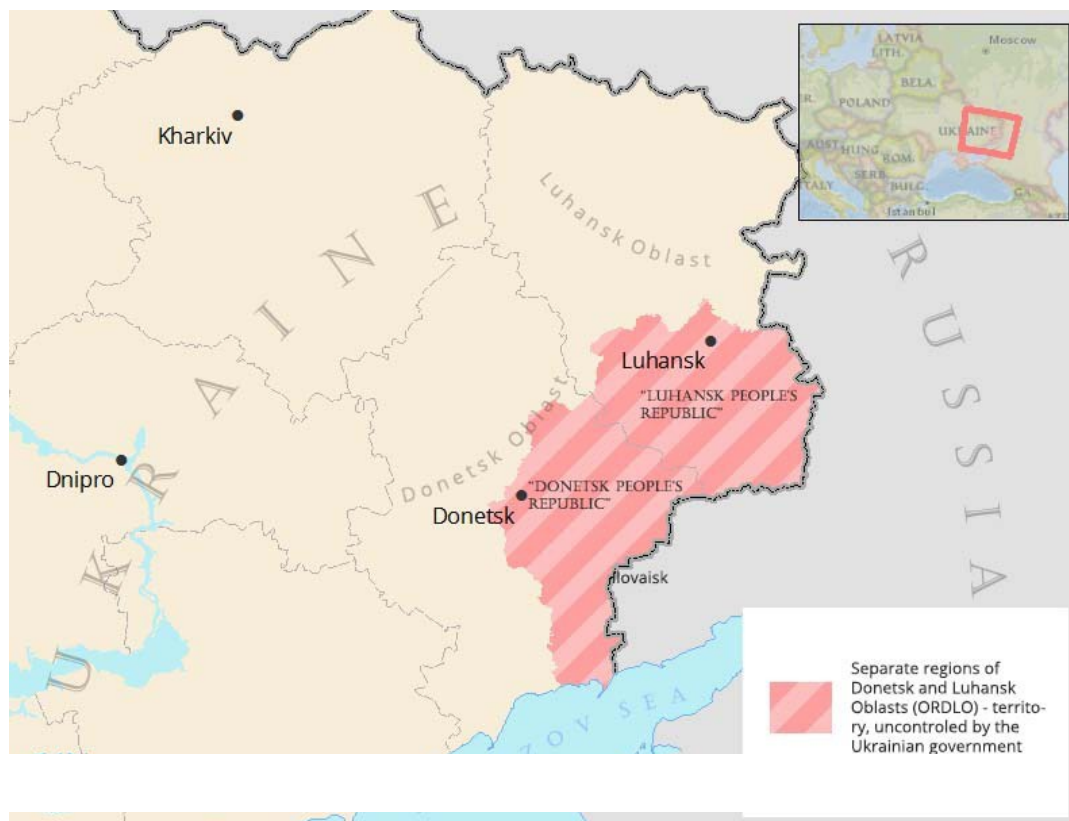
Analýza ekonomických složek rozpočtu neuznaných entit je v důsledku utajenosti a nedostupnosti dokumentů veřejnosti značně omezená (Vikhrov, Butčenko, 2016). Ruská oficiální podpora DLR, LLR je zprostředkována humanitárně, nicméně ostatní ekonomické kontakty nejsou úředně přiznány i přes to, že jsou vitální pro udržení státních struktur (Fischer, 2019, s. 25).

6.4 Teritoriální integrita

Přibližně dvě třetiny území, na které LLR vztahuje nárok jsou dle státního vyjádření pod okupací ukrajinské armády a tuto skutečnost odmítají vládní představitelé tolerovat. Opakovaně je v projevech vyjádřen nesouhlas s tím, že populace, jež 11. května hlasovala za nezávislost, je nyní okupována (LLR, 2018).

Níže přiložená mapa dokumentuje kontrolované území vyhlášených republik. Představitelé republik kontrolují pouze část území, na které si kladou nárok a zbylé území oblastí je pod kontrolou Ukrajiny. Místní autority LLR kontrolují téměř třetinu území, na které kladou nárok. Nárokované území je na mapě vyznačeno jako *Luhansk Oblast*.

Obrázek č.3, Kontrolované území DLR, LLR

Zdroj: Euromaidanpress, 2017

Existence LLR není uznána Ukrajinou, stejně jako v případě DLR je považována za okupované území a kontaktní linie představuje dělící bod mezi vládou kontrolovaným teritoriím a LLR. Pohyb obyvatelstva mezi územím kontrolovaným Ukrajinou a autoritami LLR je značně omezený. Překračování je povoleno pouze se zvláštním povolením a na konkrétních bodech vstupu a výstupu. V LLR je tímto jediným funkčním kontrolním stanovištěm Stanycja Luhanska (Lichačev, Pojman, 2018).

6.5 Stálá populace

K 1.10. 2019 žije dle sčítání na území LLR 1 442 206 obyvatel (gkslnr, 2019). Dokumenty vydávané místními autoritami byly uznávány pouze Ruskem na základě Dekretu č. 405/204. V dubnu 2019 podepsal prezident Vladimir Putin výnos o vydávání ruských pasů obyvatelům Donbasu ve zjednodušeném řízení a v reakci na toto rozhodnutí vyzvala Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě k odmítnutí vydávaných dokumentů, které jsou v rozporu jak s Minskými dohodami, tak teritoriální integritou Ukrajiny (OSCE, 2019). Tento proces nazývaný *naturalisation/pasportizatsiya* již byl v minulosti v případě neuznaných entit využit, konkrétně v případě Abcházie, Jižní Osetie, Podněstří (Fischer, 2019, s. 24). Důvodem byla jak humanitární podpora jedinců, jež se ocitli v izolaci ze strany mezinárodního společenství, tak politika umožňující vytvářet tlak na mateřské státy a argument protekce Rusů a rusky mluvících obyvatel žijících v pohraničí (Fischer, 2016, s. 20).

6.6 Schopnost jednat jako aktér

LLR zřídila dle vládních stránek ministerstvo zahraničí, jehož ministrem je Deinego Vladislav Nikolaevič. Detailnější analýzu struktury, aktivity instituce nelze provést; na oficiálních webových stránkách vlády je uveden výše zmíněný ministr, kontaktní údaje, ovšem ministerstvo zahraničních věcí nemá zřízené vlastní internetové stránky (sovminlnr, 2019). LLR je uznána Jižní Osetií a DLR (LNR, 2015). Prezident LLR, Leonid Pasechnik, je aktivní v zahraniční politice, za poslední rok se opakovaně setkal s vládními představiteli neuznaných entit DLR, Jižní Osetie, Abcházie (glava-lnr, 2019). Aktivita v zahraniční politice je omezena na komunikaci s ostatními neuznanými entitami. Možnosti LLR provádět vlastní zahraniční politiku jsou značně omezené

v důsledku mezinárodní izolace a pravděpodobně čelí jednomu z následujících scénářů: udržení stávajícího statusu, integrace do Ruské federace, dosáhnouti nezávislosti, reintegrace do Ukrajiny za jisté míry autonomie (Vikhrov, Butčenko, 2016).

6.7 Bezpečnostní struktury

LLR zřídila ministerstvo národní bezpečnosti, jehož činnost je zaměřena na zajištění bezpečnosti²³ hranic státu, prezidenta republiky, boj s terorismem, kontrarozvědnými aktivitami. Úřadujícím ministrem je Antonov Anatolij Andreevich (MGB LNR, 2019). Konkrétní analýza činnosti je obtížná vzhledem k nedostatku informací, ovšem dle dostupných zdrojů je chod ministerstva bezpečnosti i vnitra pod kontrolou FSB (euromaidanpress, 2018), důkazem může být i postup během zmíněného puče v LLR, kdy silová ministerstva vystupovala jednotně, čímž byl vyřešen nejen osobní spor Plotnitského a Korneta, ale i zvýšena míra kontroly politické sféry FSB. Jedním z viditelných znaků po této události bylo i vyvěšení ruských vlajek na budovách ministerstva vnitra (Zoria, 2018).

Armáda LLR je nazývána 2. Armádní sbor neboli také Luhanská taktická operační skupina. Dohromady je tvořena 9-13 000 bojovníky²⁴ (Galeotti, 2019, s. 30). Ozbrojené síly spadají pod kompetence ministerstva vnitra a ministerstva bezpečnosti (stopterror, 2015). 2. Armádní sbor je rozdělen:

- mechanizované brigády: 2.mechanizovaná brigáda Luhansk, 4.mechanizovaná brigáda Alchevsk, 7.mechanizovaná brigáda Debaltseve
- mechanizované pluky: 6.mechanizovaný pluk (kozácký), pluk Luhansk
- prapory

²³ Struktura se skládá z resortu výkonné moci v oblasti zajištění bezpečnosti v určitých teritoriálních oblastech LLR, resorty státní bezpečnosti kontroly hranic a ostatní divize, jednotky provádějící rozhodnutí ministerstva bezpečnosti (MGB LNR, 2019).

²⁴ I přes zformování bezpečnostních struktur dochází na území k mimosoudním procesům odporujícím mezinárodnímu humanitárnímu právu. Detenčním zařízením se stávají například sklepy, garáže, kde nejsou zajištěny základní potřeby jako přísun vody, jídla. Dle rozhovorů se zadrženými se oběťmi stali i civilisté zadrženi za politické názory, vyjádření podpory ukrajinským jednotkám či konzumaci alkoholu. V důsledku nedostatečného množství informací, neschopnosti efektivně vymáhat právo, nejsou viníci trestáni a důvěra ve státní bezpečnostní struktury klesá (DRA, 2016, s. 3-6).

- územní obranné prapory: 11.“Ataman“, 12.“Rim“, 13.“Kulkun“, 14.“Prizrak“, 15.“SSSR Bryanka“, 16.“Leshyi“, 17.“Bolshoy“, 18.“Pohodnyi“ (OSCE, 2015).

Na území LLR operovala v rané fázi *state-building* různá ozbrojená uskupení²⁵. I přes různou míru nezávislosti v jednání, museli místní velitelé „do jisté míry přijmout rozkazy ruských sponzorů a luhanských vojenských autorit.“ (Socor, 2015) Koordinace a organizace jednotek byla značnou mírou zajištěna ruskými představiteli; generál Oleg Mussovich Tsekov, generálmajor Sergey Kuzovlev, generálmajor Roman Shadrin, Anatolii Barankevich, bývalý ministr obrany Jižní Osetie, který sloužil v LLR jako poradce (Lake, Rogin, 2015). Dále Yevgeny Nikiforov, velitel LLR 2.armádního sboru, jinak zástupce velitele 58.armády Jižního vojenského okruhu (Rostov na Donu), který v této funkci nahradil Sergeye Yudina (Coalson, 2015). Dle ukrajinského ministra vnitra Arsenava Avakova jsou vojenské jednotky LLR i DLR pod kontrolou ruské 8.vševojskové armády v Novočerkasku (news.bigmir, 2017) a pozice vedoucích vojenských velitelů LLR, DLR jsou obsazovány ruskými důstojníky (euromaidanpress, 2018). Koordinace postupu probíhá na několika úrovních; armádní struktury jsou řízeny důstojníky a veliteli ruské armády Jižního vojenského distriktu, které podléhají ruskému ministerstvu obrany (OSCE, 2015). Vládní představitelé jsou koordinováni politickými kurátory, zatímco FSB kontroluje aktivity bezpečnostních složek (Polischuk, 2016).

²⁵ Zarja, Kozácká národní garda Vševelikého vojska donského, Prizrak, První kozácký pluk atamana Platova (Fjodorov, 2017, s.129-130).

6.8 Diplomatické vztahy a členství v mezinárodních organizacích

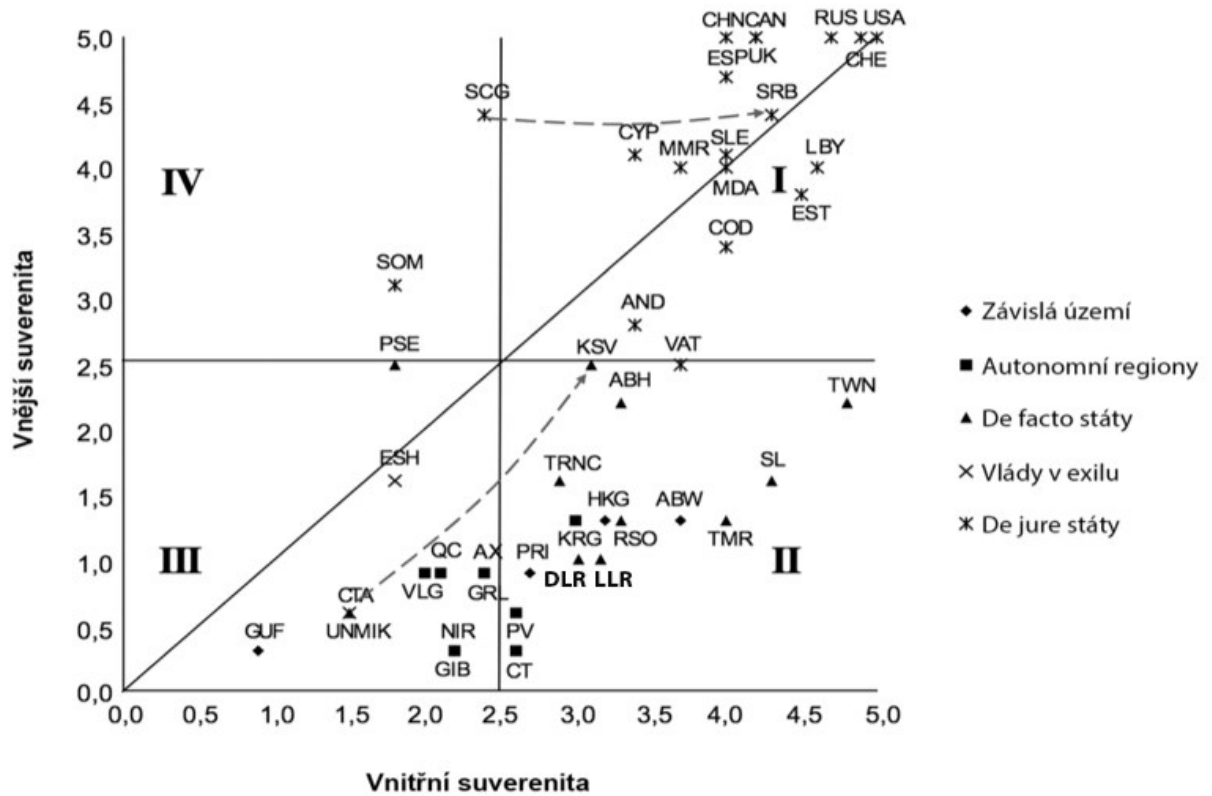
LLR není členem žádné mezinárodní organizace a vztahy jsou navázány výhradně s neuznanými entitami (Jižní Osetie, DLR), jež rovněž nejsou akceptovány mezinárodním společenstvím. Uznání se nedostalo ani od sponzorského státu, Ruska. LLR nebyla schopna vybudovat a navázat diplomatické vztahy (Coalson, 2015). LLR je rovněž součástí Minského procesu a Steinmeirova plánu, který byl analyzován v kapitole 5.8.

Tabulka č. 3, Měřené hodnoty LLR

Vnitřní suverenita	Vnější suverenita
Symbolické atributy: 2	Schopnost jednat jako aktér: 1
Vláda: 1.7	Bezpečnostní struktury: 0.5
Peněžní systém: 0.5	Diplomatické vztahy: 0
Teritoriální integrita: 0.5	Členství v mezinárodních organizacích: 0
Stálá populace: 1	
Celkem: $6/2 = 3$	Celkem: $1.5/1,6 = 1$

Zdroj: měřeno autorem na základě zvolené metodologie

Obrázek č.4, Evidence DLR, LLR; kategorie dle Berga, Kuuska

Zdroj: měřeno autorem na základě zvolené metodologie

7 Závěr

V této práci jsem se snažil empiricky zanalyzovat atributy vnitřní a vnější suverenity samozvaně vyhlášené Doněcké a Luhanské lidové republiky s cílem prokázat, zda dané entity spíše odpovídají definičním znakům *de facto state* anebo *puppet state*. Na základě změřených proměnných bylo možné analyzovat postavení v mezinárodním systému, vnitropolitickou situaci a jejich faktické fungování s ohledem na významnou roli vnějšího aktéra, Ruskou federaci. Výsledky výzkumu se shodují s konceptem *puppet state*, prezentovaná formální nezávislost entit kryje absenci skutečné nezávislosti, entity jsou výrazně podřízeny vnějšímu vlivu ve svém vnitropolitickém i mezinárodním fungování, čímž bylo splněno dělicí kritérium kategorií a zároveň naplněny všechny definiční znaky *puppet state* odlišující je od *de facto state*.

Doněcká i Luhanská lidová republika splňují jisté charakteristiky *de facto state* S. Pegga. Organizované politické vedení se dostalo k moci skrze jistou míru domácí podpory, ani jedné z entit se nedostalo mezinárodního uznání již přes pět let, ovšem na základě vnitropolitického fungování a proklamací vrcholních představitelů lze spatřit nízkou míru nezávislého jednání a zájmu stát se nezávislým aktérem. Od počáteční fáze formování entit až do dnešního dne se místní autority opakovaně dovolávají spojení s Ruskou federací a míra závislosti na vnějším aktéru představující *sponsor state* je vysoká ve všech sférách; politické, ekonomické, vojenské.

Deklarovaná formální nezávislost entit maskuje absenci skutečné nezávislosti ve vnitřní i vnější politice, ve kterých jsou entity výrazně podřízeny vnějšímu aktéru, Ruské federaci, a splňují zároveň všechna kritéria *puppet state* B. Ivanela. Fyzické přežití obou republik je garantováno podporou *sponsor state*, Doněcká i Luhanská lidové republika čelí politické, ekonomické izolaci v důsledku čehož je zvýšena závislost na Ruské federaci. Bez materiální podpory (finanční, vojenské) by nebyly schopny zajistit základní služby, ani udržet svou existenci vzhledem k tomu, že by došlo k inkorporaci do mateřského státu, Ukrajiny. Místní elity jsou koordinovány politickými kurátory *sponsor state* a v institucích, armádě podřízeny ruskému vlivu. Mezinárodní společenství neuznává jejich existenci, která je považována za narušení teritoriální integrity Ukrajiny, obě entity se uznávají pouze navzájem a zároveň se jim dostalo uznání od Jižní Osetie. Vzhledem k tomu, že se místním elitám nedaří dosáhnout integrace s Ruskou federací, hlavním cílem se stává udržet status quo, což odpovídá stávající situaci, ve které se entity

nachází. Výsledky měření a absence skutečné nezávislosti se shodují s definičními znaky *puppet state* a na základě výše zmíněných kritérií považuji koncept za úspěšně ověřený.

Při tvorbě práce jsem zároveň narazil na jistá omezení. Primárně souvisí s faktem, že stále probíhající konflikt na východní Ukrajině do jisté míry omezuje vznik odborných nezávislých publikací, které analyzují vnitropolitický vývoj do hloubky a v důsledku ztíženého přístupu na území entit lze hovořit o nedostupnosti kvalitních zdrojů. V době zpracování jsem musel v některých případech spoléhat na reportáže, analýzy, které nebyly ekvivalentem akademických textů. Věřím, že s odstupem času vzniknou a budou dostupné odbornější publikace umožňující kvalitnější analýzu. Zde jsem pocíťoval další nedostatek zdrojů; značná část jednání probíhá soukromě a veřejnosti nejsou dostupná. Absence publikovaných dokumentů, prohlášení značně ztěžují detailní výzkum.

8 Summary

In this thesis I intended to analyze the unilaterally declared entities of Donetsk and Luhansk People's Republic and decide, whether they should be considered de facto state or puppet state. Using the methodology I was able to analyze their position in the international system, aspects of internal, external sovereignty and actual functioning, considering the importance of the external actor, the Russian Federation. Formal independence hides the actual independence, the entities are to a high degree subordinated to sponsor state, corresponding with definition of puppet state while meeting the differential criteria from de facto state.

Donetsk and Luhansk People's Republic fulfill certain criteria of S. Pegg's de facto state. Organised political leadership has been established by local support, neither one of the entities has been able to gain international recognition for more than five years. Their desire to act and be considered an independent actor is questionable to say the least. From the beginning of their establishment as separate entities up to now, local authorities have repeatedly called for integration with Russia and their political, economic, military dependence on sponsor state is high.

In this case the formal independence is covering the absence of actual independence, both entities are highly dependent on sponsor state, the Russian Federation and fulfill all the criteria of B. Ivanel's puppet state. Their existence is guaranteed by sponsor state, Donetsk and Luhansk people's republic face political, economic isolation which increases their dependence on Russian federation. Without material help (financial, military) they would not be able to provide the basic needs and continue to exist since their incorporation to mother state (Ukraine) would have been inevitable. Local authorities, army and institutions are subordinated to Russian influence. International community does not recognize neither one of the entities and their existence is considered a violation of Ukraine's territorial integrity. Both entities recognize each other and have been recognised by South Ossetia. Since recognition and integration with sponsor state is not possible, the main goal remains to keep the current status quo, which is the situation Donetsk and Luhansk People's Republic face from the beginning up to now. The results of research confirm the absence of actual independence and correspond with the puppet state definition.

The study of this topic is rather difficult since the ongoing conflict and problematic access to the territory complicate the creation of objective, academic articles which could in depth focus and analyse the way these entities function. Due to this fact I was forced to use certain reports and analysis which lacked the depth needed which was in my opinion also the product of the circumstances in which they were created. I believe future articles and academic publications will provide a better analysis of the entities leading also to better understanding of their function and implementation of policies. Sufficient sources and lack of data availability is another factor regarding this topic since a lot of the documents are not available to public, meetings are taking place behind the closed doors and a lot of informations are confidential, which will be available to academic community sometimes in future, but in the time of writing this thesis, it presented another difficulty creating an obstacle in provision of detailed analysis.

9 Použitá literatura

Bibliografické zdroje:

COMAI, Giorgio, 2018. Conceptualising Post-Soviet de facto States as Small Dependent Jurisdictions. In: *Ethnopolitics*. Vol. 7, no. 2.

BERG, Eiki a Ene KUUSK, 2010. What makes sovereignty a relative concept? Empirical approaches to international society. *Political Geography*. Vol. 29, no. 1

CASPERSEN, Nina. *Unrecognized States: The struggle for sovereignty in the modern international system*. Cambridge, UK: Polity, 2012.

CRAWFORD, James. *The creation of states in international Law*. Oxford: Oxford University Press, 2011.

CORDIER, De Bruno. Ukraine's Vendée War? A look at the „Resistance Identity“ of the Donbass Insurgency. *Russian Analytical Digest*, no. 198, 2017

Deustch-Russischer Austausch, 2016. *Illegal Places of Detention and Human Rights Violations in the Anti-Terrorist Operation Zone (ATO)*.

FAUNDES, Cristián, 2016. An analysis of the crisis in Ukraine, and its three conflicts (21 of November 2013, through 23 of May 2014). *Revista de Relaciones Internacionales, Estrategia y Seguridad*, vol. 11, no. 2.

FJODOROV, Jurij, 2017. Válka na východní Ukrajině. *Ruská agrese proti Ukrajině*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum.

FLOREA, Andrea. De facto States: Survival and Disappearance (1945-2011). *International Studies Quarterly*. 2014, Vol. 61, no. 2.

GALEOTTI, Mark, 2019. *Armies of Russia's War in Ukraine*. Bloomsbury Publishing,

GLASSNER, Martin Ira a Harm J. DE BLIJ. *Systematic Political Geography (4th edition)*. New York: Wiley, 1988.

GODA, Samuel, 2016. Ukraine and Donbas – borders in conflict zones. *Slovak Foreign Policy Association*.

Ekonomika Doneckoi Narodnoiy Respubliki. Sostojanie, problemiy, puti resenja. 2017. *Institut Ekonomičeskih Issledovaniy*.

IVANEL, Bogdan, 2016. Puppet States: A Growing Trend of Covert Occupation. In: *Yearbook of International Humanitarian Law 2015 – Yearbook of International Humanitarian Law*. Springer.

JACKSON, R. H. Sovereignty in World Politics: a Glance at the Conceptual and Historical Landscape. *Political Studies*. 1999, vol. 47. no. 3.

KING, Charles. The Benefits of Ethnic War: Understanding Eurasia's Unrecognized

- States. *World Politics*. 2001, vol. 53, no. 4.
- KILLROY, Richard J. Jr, 2018. *Threats to homeland security: reassessing the al hazards perspective*. 2nd ed. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons.
- KOFMAN et. al, 2017. *Lessons from Russia's Operations in Crimea and Eastern Ukraine*. Santa Monica, California: Rand Cooperation.
- KOLSTØ, Pål, 2006. The Sustainability and Future of Unrecognized Quasi-States. *Journal Peace Research*. 2006, vol. 43, no. 6.
- KREIJEN, Gerard. *State failure, sovereignty and effectiveness: legal lessons from the decolonization of Sub-Saharan Africa*. Leiden: Leiden University, 2004.
- LEPA, Roman et al., 2018. The Economy of Territories Reformed into Statehood: The Donetsk People's Republic. *Studies on Russian Economic Development*, vol. 29, no. 1.
- LOUGHLIN, O' John, Vladimir KOLOSSOV a Gerard TOAL, 2015. Inside the post-Soviet de facto states: A comparison of attitudes in Abkhazia, Nagorny Karabakh, South Ossetia and Transnistria. In: *Eurasian Geography and Economics*. Vo. 66, no. 5.
- LYNCH, Dov, 2002. Separatist states and post-Soviet conflicts. *International Affairs*, vol. 78, no. 4.
- MATVEEVA, Anna. No Moscow stooges: identity polarization and guerilla movements in Donbass. *Southeast European and Black Sea Studies*. 2016, vol. 16, no. 1.
- MEDVEDKIN Taras a Sergey SUSCHIY. Self-proclaimed republics of Easter-Ukraine-Corridor of development trajectories (political, ethno-demographic and socio-economic aspects). *Journal of Geography, Politics and Society*. 2018, vol.2.
- MILKOWSKI, Kacper, 2017. Funkcjonowanie Donieckiej Republiki Ludowej w przestrzeni międzynarodowej – na przykładzie przedstawicielstwa w Republice Czeskiej. *Studia Prawnoustrojowe*. Vol. 38
- MITROKHIN, Nikolai, 2017. Extra-judicial and judicial methods and forms of „law implementation“ used by the eastern Ukrainian „People's Republics“ „law enforcement agencies“ in the period 01.06.2015 – 01.06.2016. *Deutsch-Russischer Austausch*.
- NYKORONOV, Oleksandr a Petr POJMAN, 2017. Aktéři Rusko-Ukrajinské Války. Kolaboranti, separatisté, ruští kurátoři a další. *Institut pro politiku a společnost*.
- O.V. ONOPKO, 2018. Foreign Policy of the Donetsk People's Republic: Interest and Ideology. *Serija Istorija. Politologija*. Vol. 45, no.2.
- PEGG, Scott, 1998. *De facto states in the international system*. Institute of International Relations. The University of British Columbia.
- PEGG, Scott, 2017. *Twenty Years of de facto State Studies: Progress, Problems, and Prospects*. Oxford Encyclopedia of Politics. Oxford University Press.

PIECHAL, Tomasz, 2015. The War republics in the Donbas one year after the outbreak of the conflict. *Center for Eastern Studies*, no. 174.

RIEGL, Martin. *Proměny politické mapy po roce 1945*. Praha: Grada, 2013.

RIEGL, Martin, 2010. Terminologie kvazistátů. *Acta Politologica*, vol. 2, no. 1.

ROMANCOV, Michal, 2002. Politická geografie. In: Cabada, L., Kubát, M., a kolektiv. Úvod do studia politické vědy. Eurolex Bohemia, Praha.

SMOLNIK, Franziska, 2016. *Secessionist rule: protracted conflict and configurations of non-state authority*. New York: Campus Verlag.

SPEARS, Ian S. States-Within-States: An Introduction to Their Empirical Attributes. In: P. Kingston a I. S. Spears (Eds.). *States Within States: Incipient Political Entities in the Post-Cold War Era*. Gordonsville, VA: Palgrave Macmillan.

ÜNVER, H. Akin, 2017. Militancy Governance under State Failure: Models of Legitimacy Contestation in Ungoverned Spaces. *Journal of Security Strategies*, vol. 26.

VVEDENSKAYA, Viktorija Vladimirovna., 2018. Priznaki gosudarstva Donetskaya Narodnaya Respublika. *Voprosy rossijskogo i mezhdunarodnogo prava*. Vol 8, no. 5A.

VISOKA, Gëtim, John DOYLE a Edward NEWMAN, 2020. *Routledge handbook of state recognition*. New York: Routledge, Taylor & Francis Group.

VON TWICKEL, Nikolaus, 2018. Annual Report on the Events in the ‘People’s Republics’ of Eastern Ukraine 2017. *Deutsch-Russischer Austausch e.V.*

VON TWICKEL, Nikolaus, 2017. Annual Report on the Events in the ‘People’s Republics’ of Eastern Ukraine 2016. *Deutsch-Russischer Austausch e.V.*

WEBER, Max, 1969. *Výbor z díla*. Vysoká škola politická ÚV KSČ: Praha.

Internetové zdroje:

Avakov pokazal sostav gibridnoj armii RF na Donbasse. In: *news.bigmir.net* [online]. 28-11-2017 [cit.22-10-2019]. Dostupné z: <http://news.bigmir.net/ukraine/1123049-Avakov-pokazal-sostav-gibridnoj-armii-RF-na-Donbasse>

BABKO, Anna, 2019. Ukraine’s most vulnerable children deserve a passport, too. In: *atlanticcouncil.org com* [online]. 9-10-2019 [cit.22-10-2019]. Dostupné z: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraines-most-vulnerable-children-deserve-a-passport-too/>

BOND, Kate, 2018. Pensioners caught up in Ukraine conflict struggle to survive. In: *UNHCR* [online]. Poslední změna: 23. 3 [cit. 01-04-2018]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/news/stories/2018/3/5ab367194/pensioners-caught-ukraine-conflict-struggle-survive.html>

Číselnosť naceľenja Doneckoi Narodnoi Resbuliki na 1 marta 2018 goda. In: *Glavstat* [online] [cit. 01-04-2018]. Dostupné z: http://glavstat.govdnr.ru/pdf/naselenie/chisl_naselenie_0318.pdf

COALSON, Robert. Who Are The Russian Generals That Ukraine Says Are Fighting In The Donbas? In: *rferl.org* [online]. 03-07-2015 [cit.22-10-2019]. Dostupné z: <https://www.rferl.org/a/russian-generals-fighting-in-ukraine/27108296.html>

ČTK, 2018. Vrchní soud potvrdil zrušení samozvaného doněckého konzulátu v Ostravě. In: *iDnes* [online]. Poslední změna: 26. 04. 2018 [cit. 01-05-2018]. Dostupné z: https://ostrava.idnes.cz/vrchni-soud-donecka-republika-konzulat-nela-liskova-f92-/ostrava-zpravy.aspx?c=A180426_110601_ostrava-zpravy_jog

ČUPERSKI et al., 2015. Prjačas všech na glazach. Voina Putina protiv Ukrajiny. Dostupné z: https://www.atlanticcouncil.org/wp-content/uploads/2019/08/HPS_Russian.pdf

Direct Line with Vladimir Putin. In: *en.kremlin.ru* [online]. 16-04-2015 [cit. 17-10-2019]. Dostupné z: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/49261>

Dekret č. 405/2014. O naléhavých opatřeních, jak se vypořádat s hrozbou terorismu a zabezpečit územní celistvost Ukrajiny. Dostupné z: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/405/2014>

Dekret Prezidenta Jižní Osetie ze dne 27. června 2014 O Uznání Doněcké Lidové Republiky. In: *ugo-osetia* [online]. [cit. 25-04-2018]. Dostupné z: <http://ugo-osetia.ru/index.php/2011-06-30-23-44-4/ukaz/item/3135-ukaz-prezidenta-respubliki-yuzhnaya-osetiya>

Dekret Prezidenta Ruské Federace č. 74 ze dne 18.02.2017 o uznávání dokladů v Ruské federaci a SPZ vozidel, vydaných pro ukrajinské občany a osoby bez státní příslušnosti s trvalým pobytem v jednotlivých regionech Doněck a Lugansk oblastech Ukrajiny [online] [cit. 25-04-2018]. Dostupné z: <http://kremlin.ru/acts/bank/41702>

DNR, 2018 [online]. Konstituciya dnr. [cit. 28-03-2018]. Dostupné z: <http://archive.dnr-online.ru/konstituciya-dnr/>

DNR, 2018 [online]. O glave doneckoj narodnoj respubliky. [cit. 28-03-2018]. Dostupné z: <http://archive.dnr-online.ru/o-glave-doneckoj-narodnoj-respubliki/>

DNR, 2018. Simvolika i Gimn Donetskoj Narodnoj Respubliki. In: *DNR* [online]. [cit. 28-03-2018]. Dostupné z: <https://dnr-online.ru/simvolika-i-gimn-donetskoj-narodnoj-respubliki/>

DNR, 2018 [online]. Sovet ministrov doneckoj narodnoj respubliky. [cit. 28-03-2018]. Dostupné z: <http://archive.dnr-online.ru/sovmin/>

DNR, 2018 [online]. Donetsk celebrates Proclamation Day of the Donetsk People's Republic (video + photo). Poslední změna: 12:40 07. 04. 2018 [cit. 15-04-2018]. Dostupné z: <https://dnr-online.ru/v-donetske-otmechayut-den-provozglasheniya-donetskoj-narodnoj-respubliki-foto/>

DNR, 2017 [online]. Meeting on the occasion of the Victory Day took place in Donetsk near the monument to “To Your Liberators, Donbass“ (photo & video). Poslední změna: 12:44 09. 05. 2017 [cit. 28-03-2018]. Dostupné z: <http://archive.dnr-online.ru/v-donecke-vozle-monumenta-tvoim-osvoboditelyam-donbass-sostoyalsya-miting-v-chest-dnya-pobedy/>

DNR, 2017 [online]. Alexander Zakharchenko congratulated residents of the DPR on the Day of the Republic. Poslední změna: 08:55 11. 05. 2017 [Cit. 28-03-2018]. Dostupné z: <http://archive.dnr-online.ru/aleksandr-zaxarchenko-pozdravil-zhitelej-dnr-s-dnem-respubliki/>

DONi News Agency, 2018 [online]. Rally dedicated to 100th anniversary of Donetsk-Krivoy Rog Republic proclamation held in Donetsk. Poslední změna: 12. 02. 2018 [cit. 28-03-2018]. Dostupné z: <https://dninews.com/article/rally-dedicated-100th-anniversary-donetsk-krivoy-rog-republic-proclamation-held-donetsk?page=1>

Doneckaja Respublika. Aleksandr Zacharčenko o žiteljach DNR nachodjašichsja pod ukrajskoj okupacijej. In: *Youtube* [online]. 11. 05. 2015 [cit. 01-04-2018]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=CncBJ5pfvcl>
Донецкая Народная Республика, 2018 [online] [cit. 15-02-2018]. Dostupné z: <http://archive.dnr-online.ru/doneckaya-narodnaya-respublika/>

EDWARDS, Maxim, 2014. Symbolism of the Donetsk People’s Republic. In: *Opendemocracy.net* [online]. Poslední změna: 09. 07. 2014 [Cit. 28-03-2018]. Dostupné z: <https://www.opendemocracy.net/od-russia/maxim-edwards/symbolism-of-donetsk-people%E2%80%99s-republic-flag-novorossiya>

FISCHER, Sabina, 2019. The Donbas Conflict. Opposing Interests and Narratives, Difficult Peace Process. Stiftung Wissenschaft und Politik. In: *swp-berlin.org* [online]. [Cit. 30-09-2019]. Dostupné z: <https://www.swp-berlin.org/en/publication/the-donbas-conflict/>

FISCHER, Sabina ed, 2016. Not Frozen! The Unresolved Conflicts over Transnistria, Abkhazia, South Ossetia and Nagorno-Karabkh in Light of the Crisis over Ukraine. Stiftung Wissenschaft und Politik. In: *ssoar.info* [online]. [Cit. 25-08-2019]. Dostupné z: https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/48891/ssoar-2016-fischer-Not_frozen_The_unresolved_conflicts.pdf?sequence=1&isAllowed=y&lnkname=ssoar-2016-fischer-Not_frozen_The_unresolved_conflicts.pdf

General Assembly Resolution 68/262, *Territorial integrity of Ukraine*, A/RES/68/262 (27-03-2014). Dostupné z: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/68/262

Chislennost naseleniya luganskoy narodnoy respubliky na 1 oktyabrya 2019 goda In: *gkslnr.su* [online]. [cit.22-10-2019]. Dostupné z: https://gkslnr.su/stat_info/kratkie-itogi/paschetnay-chislennost-naseleniya/1059-chislennost-naseleniya-luganskoy-narodnoy-respubliki-na-1-oktyabrya-2019-goda.html

Ilovaisk.forensic-architecture, 2019 [online]. [Cit. 20-10-2019]. Dostupné z: <https://ilovaisk.forensic-architecture.org>

IVAŃSKI, Tadeusz, Agata WIERZBOWSKA-MIAZGA a Piotr ŻOCHOWSKI, 2014. The farce of the 'referendum' in the Donbas. In: *OSW* [online]. [cit. 25-01-2019]. Dostupné z: <https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2014-05-14/farce-referendum-donbas>

GIUCCI, Ricardo a Robert KIRCHNER. The Economy of the Donbas in Figures. June 2014. German Advisory Group. Dostupné z: https://www.beratergruppe-ukraine.de/download/TN/TN_04_2014_en.pdf

Glava DNR Aleksandr Zacharčenko: Donbass – ne Ukraina, a časť Russkogo mira. In: *aif.ru* [online]. 10.11.2015 [Cit. 28-05-2018]. Dostupné z: https://aif.ru/politics/world/glava_dnr_aleksandr_zaharchenko_donbass_ne_ukraina_a_chast_russkogo_mira

Glava LNR. In: *glava-lnr.info* [online]. [Cit. 20-10-2019]. Dostupné z: <https://glava-lnr.info/temy/vneshnyaya-politika>

Goroda i rajony donetskoj narodnoj respubliky. In: *DNR* [online]. 2018 [cit. 01-04-2018]. Obrázek ve formátu JPG. Dostupné z: <https://dnr-online.ru/goroda-i-rajony-donetskoj-narodnoj-respubliki/>

Gorodskie i raionnie administracii Luganskoj Narodnoj Respubliki. In: *nslnr.su* [online]. [cit. 15-05-2018]. Dostupné z: <https://nslnr.su/informatsionnye-materialy/gorodskie-i-rayonnye-administratsii-luganskoj-narodnoj-respubliki.php>

Gosudarstvennaya Duma, 2014. Fěděraľnyj zákon N 6-FKZ o prinjatii v Rossijskuju Fěděraciju Respubliki Krym I obrazovanii v sostavě Rossijskoj Federacii novych subjektov – Respubliki Krym I goroda fěděraľnogo značeniya Sěvastopolja. Dostupné z: <http://rulaws.ru/laws/Federalnyy-konstitutsionnyy-zakon-ot-21.03.2014-N-6-FKZ/>

Chodakovskii: Okolo 70% bjudzeta DNR – materijalnaja pomošč Rossii. In: *Rosbalt* [online]. Poslední změna 9. 09. 2015 [cit. 15-02-2018]. Dostupné z: <http://www.rosbalt.ru/ukraina/2015/09/09/1438465.html>

Executive order on Presidential Directorate for Cross-Border Cooperation. In: *en.kremlin.ru* [online]. 02-10-2018 [cit. 22-10-2019]. Dostupné z: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/58690>

Kakoi strane daet uglja Jožnaja Osetija. In: *ekhokavkaza.com* [online]. 07-11-2019 [cit. 22-11-2019]. Dostupné z: <https://www.ekhokavkaza.com/a/30256846.html>

Konstitucija Luganskoj Narodnoj Respubliki. In: *nslr.su* [online] [cit. 22-10-2019]. Dostupné z: [https://nslr.su/upload/medialibrary/c3c/1-1%2018.05.14%20Конституция%20\(редакция%2031.07.2019\).pdf](https://nslr.su/upload/medialibrary/c3c/1-1%2018.05.14%20Конституция%20(редакция%2031.07.2019).pdf)

Kremlin Appointed New Curator to Abkhazia and Tskhinvali Region: Who is Aleksey

Filatov. In: *kremlin-roadmap.gfsis.org* [online]. 19-04-2019 [cit. 15-10-2019]. Dostupné z: <http://kremlin-roadmap.gfsis.org/news/display/126>

LAKE, Eli, ROGIN, Josh, 2015. Ukraine Says Russian Generals Lead Separatist. In: *bloomberg.com* [online]. 02-07-2015 [cit.22-10-2019]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2015-07-02/ukraine-says-russian-generals-lead-separatists>

LEBDUŠKA, Michal a Václav LÍDL, 2015. Druhá minská dohoda a strategický význam Ukrajiny. In: *amo.cz* [online]. [cit. 12-09-2019]. Dostupné z: https://www.amo.cz/wp-content/uploads/2015/11/amocz_bp-2015-10.pdf

LICHAČEV, Vjačeslav a POJMAN, Petr, 2018. Život v šedé zóně – na linii styku. In: *politikaspolecnost.cz* [online]. [cit. 10-08-2019]. Dostupné z: <https://www.politikaspolecnost.cz/wp-content/uploads/2018/09/Život-v-šedé-zóně-IPPS.pdf>

LIKHACHEV, Vyacheslav, 2018. Reintegration or Alienation? Human rights violations in the occupied areas of Donetsk and Luhansk oblasts and territories adjacent to the contact line, in the context of the policy adopted by the Ukrainian authorities. In: *civicmonitoring.org* [online]. [cit.22-10-2019]. Dostupné z: <https://www.civicmonitoring.org/wp-content/uploads/2019/02/Reintegration-or-Alienation-En.pdf>

LNR, 2015 [online]. Konstituciya. [cit. 15-05-2018]. Dostupné z: <https://glava-lnr.info/content/konstituciya>

LNR, 2015 [online]. Obshchaya informaciya. [cit. 15-05-2018]. Dostupné z: <https://glava-lnr.info/content/obshchaya-informaciya>

Luganskaya narodnaja republika. Gosudarstvennaja simbolika. In: *glava-lnr.info* [online] [cit.22-10-2019]. Dostupné z: <https://glava-lnr.info/struktura/luganskaya-narodnaja-respublika/gosudarstvennaya-simvolika>

Луганская Народная Республика, Общая информация. Глава Луганской Народной Республики, 2018 [online] [cit. 15-02-2018]. Dostupné z: <https://glava-lnr.info/content/obshchaya-informaciya>

LUTUGINO, 2017 [online]. Prazdnik luganskoy narodnoy respubiky. [cit. 15-05-2018]. Dostupné z: <https://lutugino.su/news/3661-prazdnik-luganskoy-narodnoy-respubliki.html>

LYNCH, Justin. Pushing a controversial peace agreement, the new president faces blowback in kyiv that he may not be able to overcome. In: *foreignpolicy.com* [online].11-10-2019 [cit.22-10-2019]. Dostupné z: <https://foreignpolicy.com/2019/10/11/zelensky-pushes-peace-deal-ukraine-war-russia-donbass-steinmeier-formula/>

MCHEDLIDZE, Lika a Kirill SHAMIEV. Birds of a feather: the Presidential

Administration of Russia. In: *ridl.io* [online]. 31.10.2018 [cit.22-10-2019]. Dostupné z: <https://www.ridl.io/en/birds-of-a-feather-the-presidential-administration-of-russia/>

MATTHEWS, Owen. Meet Vladimir Putin's real challengers (they're even worse than he is). In: *spectator.com.au* [online]. 30-08-2014 [cit.15-05-2015]. Dostupné z: <https://www.spectator.com.au/2014/08/the-frightening-face-of-russias-future/>

MÁDL, Milan. Donbaské povstání po smrti Alexandra Zakcharčenko. In: *iir.cz* [online]. 06.12.2018 [cit.15-06-2019]. Dostupné z: <https://www.iir.cz/article/donbaske-povstani-po-smrti-alexandra-zacharcenka>

MID DNR. 2015. Постановление Совета Министров ДНР от 10.01.2015 No1-32 «Об утверждении Положения и структуры Министерства иностранных дел Донецкой Народной Рес- публики». Dostupné z: <http://mid-dnr su/media/uploads/-no1-32.pdf>

MILAM, Whitney. Who is Vladislav Surkov? In: *medium.com* [online]. 14-07-2018 [cit. 15-05-2019]. Dostupné z: <https://medium.com/@wmlam/the-theater-director-who-is-vladislav-surkov-9dd8a15e0efb>

Ministerstvo Gosydarstvennoi bezopasnosti DNR. In: *mgbdnr.ru* [online]. [cit. 25-10-2019]. Dostupné z: <https://mgbdnr.ru/laws.php>

Ministry of Foreign Affairs Republic of South Ossetia. Poslední změna 28. 05. 2015 [online]. [cit. 25-04-2018]. Dostupné z: <http://www.mfa-rso.su/en/node/1476>

Ministry of information policy, 2016. 20 facts of Russian invasion of Ukraine. Ministry of information. policy. Otevřeno ke dni 10-10-2019. Dostupné z: http://mip.gov.ua/files/broshury/20facts_final_eng.pdf

Montevidejská úmluva o právech a povinnostech států, 1933.

Obozřevatel'. Kornilov raskazal pravdu o DKR. In: *Youtube* [online]. 16. 09. 2011 [cit. 28-03-2018]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=y0tKNqJ4XSg

O ministerstve – Predstavitel'skij centr. In: *mid-dnr* [online]. [cit. 25-04-2018]. Dostupné z: <http://mid-dnr.su/ru/pages/ministry-structure/>

OSCE Permanent Council no. 1243. Vienna, 10 October 2019. EU Statement on „Russia's Ongoing Aggression against Ukraine and Illegal Occupation of Crimea. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/pc_no_1243_eu_statement_on_ukraine.pdf

Подписан Указ об отдельных категориях иностранных граждан и лиц без гражданства, имеющих право обратиться с заявлениями о приеме в гражданство Российской Федерации в упрощенном порядке. in: *kremlin.ru* [online] Dostupné z: 1-05-2019 [cit.22-10-2019]. Dostupné z: <http://kremlin.ru/events/president/news/60429>
POLISCHUK, Oleh, 2016. Three and a half verticals: how power is structured in the

LDPR. In: *dsnews.ua* [cit. 20-05-2018]. Dostupné z: <http://www.dsnews.ua/static/longread/donbas-eng/three-and-a-half-verticals-dpr.html>

Population count of the Lugansk People`s Republic on April 1st, 2018. Committee of statistic of Lugansk People`s Republic. 2018-04-01 [cit. 15-05-2018]. Dostupné z: http://www.gkslnr.su/files/chisl_260418.pdf

Proizvodstvennyy kalendar na 2019. In: *Mintrudlnr.su* [online] [cit.22-10-2019]. Dostupné z: <https://mintrudlnr.su/news/909-proizvodstvennyy-kalendar-na-2019-god.html>

Protocol on the results of consultations of the Trilateral Contact Group, signed in Minsk, 5 September 2014. In: *osce.org* [online]. [Cit. 17-10-2019]. Dostupné z: <https://www.osce.org/ru/home/123258?download=true>

Putin replaces supervisor of terrorist organization in Donbas. In: *unian.info* [online]. 17-04-2019 [cit.22-10-2019]. Dostupné z: <https://www.unian.info/politics/10520697-putin-replaces-supervisor-of-terrorist-organizations-in-donbas.html>

Pushilin, Denis, 2019. In: *denis-pushilin.ru* [online]. 31-08-2019 [cit.22-10-2019]. Dostupné z: <https://denis-pushilin.ru/news/denis-pushilin-projdut-goda-veka-no-donbass-budet-pomnit-vesomyj-i-neotsenimyj-vklad-pervogo-glavy-dnr/>

Statement by the Delegation of Ukraine at the 798-th FSC Plenary Meeting. FSC.DEL/179/15. 1-10-2015. Dostupné z: <https://www.osce.org/fsc/190276?download=true>

Struktura organov gosbezopasnosti LNR. In: *mgblnr.org* [online]. [cit.20-10-2019]. Dostupné z: <http://mgblnr.org/page/struktura-organov-gosbezopasnosti-lnr>

Regional IDP integration programmes in Ukraine in 2018-2019. Radnyk. Dostupné z: https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/2019/05/Regional-IDP-integration-programmes-in-Ukraine-in-2018-2019_eng.pdf

ROŠČINA, Viktorija, 2018. Nove kerivnictvo DNR: ščo vidomo pro ministriv samonazvanoj "respubliki". In: *hromadske.ua* [online]. 11-09-2018 [cit.10-09-2019]. Dostupné z: <https://hromadske.ua/posts/nove-kerivnytstvo-dnr>

SEMCHUK, Liana. Ukraine: window opens for peace in the Donbas after Volodymyr Zelenskiy agree to election plan. In: *theconversation* [online]. 03-10-2019 [cit. 22-10-2019]. Dostupné z: <https://theconversation.com/ukraine-window-opens-for-peace-in-the-donbas-after-volodymyr-zelenskiy-agrees-to-election-plan-124605>

SHELDON, Michael J. 2016. An anniversary assessment of the armed forces of the Donetsk Peoples Republic. In: *afghanhindsight.wordpress.com* [online]. 29-01-2016 [cit.22-10-2019]. Dostupné z: <https://afghanhindsight.wordpress.com/2016/01/29/an-anniversary-assessment-of-the-armed-forces-of-the-donetsk-peoples-republic/>

SOCOR, Vladimir. Armed Formations in the Secessionist 'Luhansk Republic' (Part One). In: *jamestown.org* [online]. 09-01-2015 [cit.10-08-2018]. Dostupné z: <https://jamestown.org/program/armed-formations-in-the-secessionist-luhansk-republic-part-one/#.VLmPnHt60pV%20-%20external-link-new-window>

SOLODOVA, Darina. An Educational Game About the Lives of Internally Displaced Persons (IDPs) in Ukraine. In: *birdinflight.com* [online]. 17-04-2018 [cit. 25-01-2019]. Dostupné z: <https://birdinflight.com/game/20180328-idp-quest.html>

Sovet Ministrov Luganskoi Narodnoi Respublikiv. № 02-04/239/15 18. 08. 2015 [online] [cit. 27-05-2018]. Dostupné z: <https://archive.is/sq08r#selection-687.0-835.1>

Sovet Ministrov LNR. In: *sovminlr.ru* [online]. [cit.20-10-2019].Dostupné z: <https://sovminlr.ru/sostav-ministrov/10581-sovet-ministrov-luganskoy-narodnoy-respubliki.html>

Sovet Ministrov LNR. In: *sovminlr.ru* [online]. [cit.20-10-2019]. Dostupné z: <https://sovminlr.ru/gov.html>

Steinmeier Explains Donbas Peace Plan. In: *uatv.ua* [online]. 7-10-2019 [cit.22-10-2019]. Dostupné z: <https://eng.uatv.ua/steinmeier-explained-peace-plan-donbas/>

“Stopterror“ Research data: “Army Corps“ of illegal armed group was reorganised into an „Operational and Tactical force“, and updates were made to command personnel. In: *ca-scu.org* [online]. 29-10-2017 [cit. 01-05-2018]. Dostupné z: <https://ca-scu.org/en/stopterror-research-data-army-corps-illegal-armed-group-was-reorganised-operational-and-tactical>

Stopterror, 2015. Subordinate Troops of the 1st armed corps of ilegal armed formations in the occupied territory of Donetsk region. Otevřeno ke dni 10-09-2019. Dostupné z: <https://stopterror.in.ua/info/wp-content/uploads/2015/12/Military-DNR2.pdf>

Stopterror 2015. Subordinate troop of the 2nd Army Corps of illegal armed formations in the occupid territory of Lugansk region. Otevřeno ke dni 20-09-2019. Dostupné z: <https://stopterror.in.ua/info/wp-content/uploads/2015/12/Military-LNR.pdf>

The number of registred IDPS decreased in 2017. In: *Foundation.101* [online]. Poslední změna: 1. 3. 2017 [cit. 01-04-2018]. Dostupné z: <https://www.foundation101.org/en/news/2017030>

Torzhestvennaya tseremoniya podnyatiya flaga lnr proshla na ploschadi v tsentre luganska. In: *lug-info* [online] [cit.22-10-2019]. Dostupné z: <http://lug-info.com/news/one/torzhestvennaya-tseremoniya-podnyatiya-flaga-lnr-proshla-na-ploschadi-v-tsentre-luganska-45144>

Ukraine rebels hold referendum in Donetsk and Luhansk. In: *BBC* [online]. 11-05-2014 [cit. 15-11-2018]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-27360146>

Support at checkpoints. November, 2018. In: *UNHCR* [online]. [cit. 20-11-2018]. Dostupné z: https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2018/11/2018-11-UNHCR-UKRAINE-Checkpoints-Thematic-Update_FINAL-1.pdf

Ukraine has not “lost“ uncontrolled Donbas yet, new poll shows. In: *euromaidanpress.com* [online]. 13-06-2017 [cit. 15-05-2018]. Dostupné z: <http://euromaidanpress.com/2017/06/13/ukraine-has-not-lost-occupied-donbas-new-poll-shows/>

Verhovna rada, 2017. Zákon č. 7163. O funkčnosti státní politiky a zajištění státní suverenity Ukrajiny na dočasně obsazeném území regionů Doněck a Luhansk [online]. 04.10.2017 [cit. 01-04-2018]. Dostupné z: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH5IZ00A.html

Verhovna rada. Pro zabezpečennya prav i svobo vnutrishn' o peremishchenykh osob (O zajištění práv a svobod vnitřně vysídlených osob) № 1706-VII 20. 10. 2014 [online] [cit. 01-04-2018]. Dostupné z: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1706-18?test=4/UMfPEGznhhKm0.ZivoUKkjHI4cgs80msh8Ie6>

Verhovna rada. Pro osoblivosti deržavnoi politiki iz zabezpečennja deržavnogo suverenitetu Ukraini na timčasovo okupovanich teritorijach u Doneckii ta Luganskii oblastjach. № 1706-VIII 18.01.2018 [online]. [cit. 01-04-2018]. Dostupné z: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2268-19?lang=ru>

VIKHROV, Maksim a Maksim BUTČENKO. Fenomen «narodnych respublik» Donbassa. In: *carnegie.ru* [online]. 12-04.2016 [cit. 27-05-2018]. Dostupné z: <https://archive.is/sq08r#selection-687.0-835.1>

VIKHROV, Maxim. The Luhansk Coup: Why Armed Conflict Erupted in Russia's Puppet Regime. In: *carnegie.ru* [online]. 29-11-2017 [cit. 22-10-2019]. Dostupné z: <https://carnegie.ru/commentary/74864>

VON TWICKEL, Nikolaus. South Ossetia: A „Little Switzerland“ for Donbas?. In: *eurasianet* [online]. Poslední změna: 31. 05. 2017 [cit. 01-04-2018]. Dostupné z: <https://eurasianet.org/node/83791>

Watchdog Finds Russian General's Separatist Ties With a watch. In: *medium.com* [online]. 21-10-2017 [cit. 22-10-2019]. Dostupné z: <https://medium.com/dfrlab/watchdog-finds-russian-generals-separatist-ties-with-a-watch-9103d76c7226>

ZORIA, Yuri. Who is who in the Kremlin proxy “Luhansk People's Republic“. In: *euromaidanpress.com* [online]. 07-09-2018 [cit. 22-10-2019]. Dostupné z: <http://euromaidanpress.com/2018/09/07/who-is-who-in-the-kremlin-proxy-luhansk-peoples-republic/>

ZORIA, Yuri. After the coup in occupied Luhansk: a real junta and more Russian FSB control. In: *euromaidanpress.com* [online]. 12-01-2017 [cit. 22-05-2018]. Dostupné z: <http://euromaidanpress.com/2017/12/01/after-the-coup-in-occupied-luhansk-ukraine-junta-fsb-russia/>

10 Teze bakalářské práce

Secesionistické války opakovaně probíhají v mezinárodním prostředí. I přes to, že jsou často tyto oblasti neschopné zajistit základní potřeby svých obyvatel, tak se deklarují jako státy a snaží se dosáhnout mezinárodního uznání s cílem úplné nezávislosti na mateřském státu. Ve své práci se chci zaměřit na to, zda vůbec můžeme považovat deklarovanou Doněckou a Luhanskou lidovou republiku za nezávislé státy anebo se jedná o jinou formu teritoriálního, státního uspořádání. V rámci dosažení legitimacy pro svou vládu, stát se jednotlivými kroky vybudovat vnitřní suverenitu a účastí v mezinárodních vztazích dosáhnout té vnější. Na základě stanovených bodů chci zjistit, zda je opravdu můžeme považovat za plnohodnotné státy anebo se jedná o jinou formu teritoriálního uspořádání.

V úvodu práce bych se chtěl krátce zaměřit na existenci neuznaných teritoriálních jednotek, jak jsou chápány ve vědeckém diskursu a jakým způsobem vymezují suverenitu, státnost některé dokumenty či autoři. Poté bych se podíval na teoretickou část práce, kde by došlo k představení jednotlivých bodů vnitřní a vnější suverenity, jež budou v další části práce sledovány - konkrétně v rámci vnitřní suverenity se jedná o budování symbolické roviny státnosti, vládní složky na daném území, kontrolu samotného území a stálou populace. U vnější suverenity je to sledování působnosti externího patrona, bezpečnostní složky, diplomatické vztahy s jinými zeměmi a členství v mezinárodních organizacích.

V další části bych se přesunul konkrétně na případ Doněcké a Luhanské lidové republiky a sledoval, jakých hodnot dosahují v těchto oblastech. Na základě jejich výsledků bych v závěru chtěl dojít k tomu, zda se opravdu jedná a můžeme je považovat za nezávislé státy anebo o závislá území, autonomní regiony, de facto státy, vlády v exilu.

Zdroje:

BERG, Eiki a Ene KUSK, 2010. What makes sovereignty a relative concept? Empirical approaches to international society. *Political Geography*.

BLAKKISRUD, Helge a Pal KOLSTØ, 2011. From secessionist conflict toward a functioning state: processes of state- and nation - building in Transnistria. *Post-Soviet Affairs*, vol. 27, no. 2

CASPERSEN, Nina, 2012. Unrecognized states: the struggle for sovereignty in the

modern international system. Cambridge: Polity.

КНрG, 2016. Human Rights Violations in the LNR/DNR. Dostupné z:
<http://www.hfhr.pl/wp-content/uploads/2017/03/Violations-in-LNR-and-DNR.pdf>

KOLSTØ, Pal, 2006. The sustainability and Future of Unrecognized Quasi-States.
Journal of Peace Research . Vol. 43, no. 6.

Чапля, С. В., 2016. Legal regulation on political system of Donetsk People's Republic /
Нормативно-правовое регулирование политического устройства ДНР. Gileya, vol.
112, no. 6

GRAHAM, Benjamin A.T., Kristina Buzard et al., 2014. Unrecognized states: A theory
of self-determination and foreign influence.

Ministry of Foreign Affairs of the Donetsk People's Republic [online]. Dostupné z:
<http://mid-dnr.su/en/>

RICHARDS, Rebecca a Robert SMITH, 2015. Playing in the sandbox: state building in
the space of non-recognition. Third World Quarterly, vol. 36, no. 9.

ROBINSON, Paul, 2016. Russias' role in the war in Donbass, and the threat to
European security. European Politics and Society, vol. 17, no. 4

11 Seznam příloh

Tabulka 1, Metodologie.....	14
Obrázek 1, Metodologie.....	15
Obrázek 2, Mapa DLR.....	22
Tabulka 2. Měřené hodnoty DLR.....	29
Obrázek 3, Kontrolované území DLR, LLR.....	33
Tabulka 3, Měřené hodnoty LLR.....	37
Obrázek 4, Evidence DLR, LLR; kategorie dle Berga, Kuuska.....	38